БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 202 (19.578). • 1986 йил 3 сентябрь, чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

✦ НОМЕРГА ХАБАР

ШОЛИГА ЎРОҚ ТУШДИ

НУКУС, 2 сентябрь. (ЎзТАГ мухбири П. Барнашевский). ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРДА ШОЛИ ЎРИМИ БОШЛАНДИ. Нукус районидаги «Россия» совхозининг Сафарбой Холмуродов бошлиқ бригадаси механизаторлари биринчи бўлиб шоли ўримини бошлаб бердилар. Шоликорлар сув танқислиги туфайли юз берган қийинчиликларга қарамай, мўл ҳосил етиштирдилар. Улар техникани олдиндан тахт қилиб қўйган эдилар. Мана энди шоли ўриш ва янчишни 20 октябргача тугаллаб, давлат омборига камида 1400 тонна дон топширишга ҳаракат қилмоқдалар.

Автоном республика Давлат агросаноат комитети «Каракалпакцелинрис» трестига қарашли бошқа ихтисослаштирилган совхозларнинг механизаторлари ҳам яқин кунларда жаткаларни далага олиб чиқадилар. Бу йил улар 66 минг гектардан зиёд ердаги ҳосилни ўриб-янчиб, йиғиштириб олишлари керак. Бу иш қисқа муддатларда бажарилиши лозим.

Амалда эса Қорақалпоғистоннинг шоликор хўжаликлари бу вазифани уддалашга тайёр эмаслар. Шоли ўрадиган техника ремонти ҳали тугагани йўқ. Ҳозирнинг ўзидаёқ механизатор кадрлар етишмаслиги сезилиб қолди. Масалан, Автоном республикадаги асосан шоли етиштирувчи «Каракалпакцелинрис» трестида ўрим машиналарининг ҳатто бир ярим смена ишлаши учун 370 механизатор етишмайди.

Бу йил шундай аҳвол вужудга келмоқда-ки, Қорақалпоғистон шоликорлари ҳар дона дон учун кураш олиб боришлари, ҳосилнинг нобуд бўлишига сира йўл қўймасликлари керак. Қорақалпоғистон шоликорлари бу мураккаб вазифани ҳал қила оладиларми, Автоном республика Давлат агросаноат комитети, «Каракалпакцелинрис» тресты аҳволни тезда яхшилай оладиларми!

ҚАРОРНИНГ ТАЪСИР КУЧИ

«Туямуюнгидрострой» қурилиш бошқармасида «Коммунист ва беш йиллик» деган мавзуда партия йиғилиши ўтаётган эди. Гап КПСС XXVII съезди талаблари асосида қурилиш бошқармасини социал-иқтисодий ривожлантириш истиқболи, бу ишда коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш йўллари ва методлари тўғрисида борарди. Қурилиш-монтаж бошқармалари ва бўлинмаларда йиғилиш қарори билан танишар эканлар, кўп коммунистлар ўзлари билдирган фикр ва мулоҳазалар, таклифларнинг ана шу қарорда акс этганини кўришди. Шундай бўлиши қонуний, албатта. Чунки, йиғилиш ғоят пухта тайёргарлик билан ўтказилган эди. Бошқарманинг барча цех партия ташкилотларида коммунистларнинг ишлаб чиқаришга қўшаётган шахсий ҳиссаси ва ижодий ташаббускорлигини ошириш тўғрисида йиғилишлар бўлиб ўтди. Уларда хўжалик фаолиятига доир принципиал масалалар, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, ҳар бир участкада ресурсларни тежаш аҳволи ҳақида жуда кўп танқидий мулоҳазалар, фойдали маслаҳатлар билдирилди. Партия комитети ушбу йиғилишлардан бой материал тўплаб, уларни умумлаштирди. Булар эса ўз навбатида умумий йиғилиш учун фойдали ва аниқ қарор ишлаб чиқиш, унинг ижросини контрол қилишга коммунистларни кенг жалб этиш, уларни қурилиш участкаларида ишни юксак маромда ташкил қилиш, ишлаб чиқаришни реконструкциялаш ва янги қувватларни ўзлаштириш учун сафарбар этиш имконини берди.

Қарорларни ишлаб чиқиш ва унинг ижросини таъминлаш, бу ишга чуқур мулоҳаза билан ва илмий асосланган ҳолда ёндашиш ленинчи партиямизнинг хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлигидаги муҳим анъаналаридан биридир. У масалани ўз вақтида ва аниқ қўйилиши, ишдаги аҳволни чуқур ўрганиш, меҳнат, хўжалик ва бошқаришнинг замонавий методларига асосий эътиборни қаратиш, мутахассисларнинг, қўйилган вазифаларни бажариш билан боғлиқ бўлган барча кишиларнинг фикр ва мулоҳазаларини ҳисобга олиш билан ажралиб туради.

Тажриба шуни тасдиқламоқдаки, қаерда партиявий раҳбарликнинг синалган анъаналари иқтисодий, социал проблемаларни бажаришга асос қилиб олинса, шу ерда қабул қилинган қарорларни меҳнаткашлар ҳеч сўзсиз якдиллик билан қўллаб-қувватлайдилар. Шу ерда меҳнат кўтаринкилиги, ижодий изланиш вужудга келади. Шунга амал қилинаётгани сабабли Марғилондаги «Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмаси ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки ойлариданоқ барча соҳаларда жадал ривожланишга эришмоқда. Партия комитети ишни қайта қуриб, ҳар бир коммунистни ишлаб чиқаришни бошқаришга, илғор техника ва технологияни кенг жорий этиш ҳисобига самарадорлик ва сифат кўрсаткичларини яхшилаш учун курашга кенг сафарбар этмоқда.

Шу билан бирга қарорлар шошма-шошарлик билан қабул қилинаётган ва расмиятчиликка йўл қўйилаётган партия ташкилотлари ҳам бор. Тошкент шаҳар партия комитети бюросида «Главташкентстрой» ва унинг бўлинмалари ишида жиддий нуқсонлар рўй бераётгани қайд этилди. Бу ерда 1986 йил ва ўн иккинчи беш йиллик учун қабул қилинган планлар жадаллаштириш талабларига жавоб бермайди, ишлаб чиқариш базаси қувватларини ўстириш ҳисобга олинмаётир. Планлаштиришнинг илғор методлари, янги лойиҳа ечимлари суст жорий қилинаётир. Қурилиш трестлари ва ташкилотларини ихтисослаштириш ва йириклаштириш эътибордан четда қоляпти. Хўш, партия ташкилоти бундай нуқсонларга нисбатан қандай муносабатда бўлаётир? Маълум бўлишича, партия ташкилоти ўз йиғилишларида талай масалаларни муҳокама қилган-у, бироқ қарорлар ижросини текширишни кўп ҳолларда эътибордан четда қолдирган.

Бундай ҳаддан ташқари кўп масалани йиғилиш ёки мажлис муҳокамасига киритишни ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, қолоқ участкалардаги аҳволни тўғрилаб олиш ҳақидаги ҳақиқий ғамхўрлик билан сира боғлаб бўлмайди. Айрим партия ташкилотлари ҳали ҳам қабул қилиб келаётган ишга ҳеч қандай фойдаси тегмайдиган «кучайтирилсин», «таъминлансин», деган қуруқ сўзлардан иборат мужмал ва хира қарорлардан наф йўқ. Шуни унутмаслик кераккки, асосий мақсад кўзда тутилган вазифалар ва уларни бажариш муддатлари аниқ белгиланган, ижро учун масъул коммунистлар номма-ном кўрсатилган, ижрони текширишга қаттиқ амал қилиб борилган тақдирдагина ҳар қандай қарорларнинг ҳам таъсирчанлиги таъминланади.

КПСС Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленуми хўжалик ва тарбиявий ишларнинг мустаҳкам алоқаси ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини қайд этаркан, раҳбар ходимлардан ўзлари қабул қилаётган иқтисодий ва маъмурий қарорларнинг тарбиявий оқибатларини ҳамиша эсда тутишни талаб қилди. Бунга амал қилиш ҳар бир соҳада иш қайта қурилаётган, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш вазифалари изчиллик билан амалга оширилаётган, ишлаб чиқариш ва бошқариш вазифалари такомиллашиб бораётган, ишнинг муваффақияти кўп жиҳатдан меҳнат коллективининг жипслигига, онглилигига ва сиёсий активлигигига боғлиқ бўлиб қолган ҳозирги шароитда айниқса муҳимдир. Белгиланган тадбирларда расмиятчилик, зўрма-зўраки ташаббуслар билан чиқиш каби иллатларни қатъият билан тугатиш, ҳар бир қарорнинг ўз актуаллиги, конкретлилиги, фикрларнинг тушунарли бўлиши билан иш манфаатига энг кўп даражада хизмат қилишига эришмоқ лозим.

Шу кунларда республикамиздаги корхона ва қурилишларда, колхоз ва совхозларда, фан ва маданият муассасаларида бошланғич ва цех партия ташкилотлари, партия группаларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтяпти. Уларда шунингдек коммунистлар, барча меҳнаткашларни КПСС XXVII съезди қарорларини амалга ошириш, ўн иккинчи беш йиллик планларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этиш тадбирлари белгиланмоқда.

Партия ташкилотларининг бурчи омманинг меҳнат ташаббускорлигини қабул қилинган қарорларнинг пухталиги, оперативлиги ва мўътабарлиги билан мустаҳкамлашдан, раҳбарликнинг усул ва услубларини янада такомиллаштиришдан иборатдир.

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ

МАРРАЛАРДА — ҚАЙТА ҚУРИШ

Вохис ака катта пайкал олдида тўхтади. Ёз охирлаб қолишига қарамай, ҳаво иссиқ. Майин шабада эпкинида мавж ураётган пахтазор дилини яйратиб юборди.

— Ҳа, Ҳукумат, қайси шамол учирди! —ариқ ёқалаб келиб қолган қадрдон дўсти Тўра ака уни бу ерда кутмаган эди.

—Тунов куни бекорга «Маррамиз — 40» деб кўкрак кермаган экансан, ёшулли, кўрдим, ҳосилинг зўр.

—Ахборотингга кўра, ёшулли, мен ҳам ҳозир сенинг далангни кўриб келаётувдим. Йўл ёқасидаги катта картангдан бемалол гектар бошига 45 центнердан пахта олса бўлади.

—Ўзи мўлжалимиз ҳам шу!

—Ия, тағин биздан оширдингми!

— Оширмадим, «оширдик»! Бригада қарор қилди...

—Бўпти, сендан ортда қоладиган йўқ. Биз ҳам «оширамиз!» «бригада қарор қилади».

— Келишдик. Ҳозир ҳамма ерда кенг жабҳа бўйлаб қайта қуриш кетаётган экан, олдин белгилаб қўйилган марраларни ҳам қайта қуриб, қайта белгилаб олганимиз бўлсин...

Икки мусобақадош бригада бошлиқларининг дала қўйнидаги бу суҳбати шийпон ёнига —бир пиёла чой устига кўчди.

—Сен нега энди менга «ҳукумат» деб лақаб қўйиб олдинг! — —Тўра аканинг яна «мана, ҳукумат» дея чой узатганидан сўнг қизиқиб сўради Вохис ака. —Ё отимни айтишдан...

— И-ии, гапингни қара, ҳукуматсан-да! Область Советига депутат, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, пешқадам бригада бошлиғи, катта-катта ишларга бош-қош... Яна нима керак!

— Ўзинг-чи! Ўзинг ҳам — Қаҳрамон, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, илғор бригада саркори, Хонқа-ю Хоразм қолиб, бутун республика таниса...

Ҳа, уларни эндиликда бутун республика танийди. Уттиз йилдирки, Хонқа районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозида иккиси икки бригадага сардорлик қилишади. Ҳар гал мусобақада гоҳ униси ғолиб, гоҳ буниси.

— Ростини айт, — дейди Вохис ака тенгдош, сирдош дўсти кўнглига қўл солиб. — Мўлжалинг қирқ-ми, қирқ беш-ми!

— 45! Ҳозир ўзинг айтдинг-ку: «Марраларда ҳам қайта қуриш» деб... Яхши гап топдинг.

Чиндан ҳам яхши гап! Марраларни қайта қуриш. Бу — ўсиш, улғайиш, ижод ва изланиш, депсинишдан воз кечиб, юксалишга юзланиш, демак.

Жадаллаштириш вазифаси, юраклар саси, қалблар ҳаваси, давр нафаси — шу!

Номоз САЪДУЛЛАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

СУРАТДА: қадрдон дўстлар —Вохис Маҳмудов билан Тўра Раҳимов. В. МОЛГАЧЕВ фотоси.

80 ПРОЦЕНТ ИПАК ПАХТА МАШИНАЛАРДА

Ангор районидаги «Толлимарон» совхози механизаторларининг аҳди шундай

Совхоз заршунослари ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йилида 2750 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 33 центнердан пахта етиштириш йўлида астойдил меҳнат қиляптилар. Совхоз механизаторлари республика партия-ҳукуматининг машина теримини уюшқоқлик билан тез ва соз ўтказиш ҳақидаги қарорига жавобан машина теримига ҳозирлик ишларини анча барвақт бошлаб, сифатли тугалладилар. Улар ёрдамида ажратилган 2500 гектар майдондаги ўсимликлар 10 июндан 20 июнгача тўла, сифатли чеканка қилинди.

Шу кунларда далалар бошига дефолиантлар ташиб келтириляпти. 20 сентябргача ерда юрадиган агрегатлар ёрдамида дефолиацияни тугаллаш ва бу ишни юксак агротехника талаблари даражасида ўтказиш бўйича ҳар бир картанинг календарь муддатлари кўрсатилган қатъий графиклар тасдиқланди. Ғўза барглари тўктирилиб, етиштирилган ҳосилнинг 70 проценти пишиб етилгач, сентябрь ойининг охирги ўн кунлигида ёппасига машина теримини бошлашга қарор қилинди.

Бунинг учун хўжалик ихтиёридаги мавжуд 47 та «зангори кема» ва бошқа механизмлар 10 та терим-транспорт отрядларига бириктилиб, тайёргарлик майдончасига тизиб қўйилди. Бу отрядларга иккитадан ремонтчи звенолар мавсумда техника хизмати кўрсатади. Улар барча зарур эҳтиёт қисмлар ва асбоб-ускуналар билан жиҳозланган иккита кўчма автоустахонага бириктилади ва ҳар бири 5 та терим-транспорт отрядига тўғри даланинг ўзида хизмат қилади.

Яқинда терим-транспорт агрегатларида ишлайдиган механизатор кадрларнинг ҳаммаси аттестациядан ўтказилганлиги пухта иш бўлди. Ишни икки сменада ташкил қилиш учун ҳар бир механик-ҳайдовчига биттадан ёрдамчи бириктиб қўйилди. Шу кунларда бу ерда ўтган йили яхши кўрсаткичларга эришиб, ўз бункерларидан 140—160 тонна пахта тўккан механизаторлардан Б. Холёров, П. Усмонов, Ю. Сатторов, Р. Арзиев ва Р. Чариевларнинг илғор иш методларини муфассал ўрганишга киришилди.

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасидан руҳланган совхоз механизаторлари съездлар йилида мавжуд ҳосилнинг кам деганда 80 процентини «пўлат этак»лардан тўкиш, ҳар бир «зангори кема» билан мавсумда кам деганда 155 тоннадан пахта териш ва 7.300 тонна бункер хирмони тиклаш мажбуриятини олдилар. Бунинг учун ҳар бир механик-ҳайдовчига машина терими ўтказиладиган майдонлар ажратиб берилди.

Ҳар бир ишнинг муваффақияти одамларга, уларга туғдирилган маданий-маиший шароитларга боғлиқ эканлиги ҳаммага аён. Шуни ҳисобга олган совхоз маъмурияти мавсумда қатнашадиган механизаторлар ва теримчиларга барча қулайликлар яратиш режаларини белгилашди. Дала шийпонлари маданий-маиший, савдо ва медицина хизмати кўрсатиш марказларига айлантириляпти, теримчиларни иссиқ овқат, бепул сабзавот ва полиз маҳсулотлари билан таъминлаш чора-тадбирлари кўрилмоқда. Совхознинг «Ғунча» ансамбли дала шийпонларида кўрсатиш учун махсус программалар тайёрлаяпти.

Мавсумда социалистик мусобақани янада авж олдириш учун 134 нафар агитатор, сиёсий ахборотчи ва лектор-докладчилар хизматда бўлади. Деворий газета, «Жанговар варақа»лар чиқариш йўлга қўйилади. Ҳар бир алмашлаб экиш участкасида муваққат партия, комсомол, касаба союз группалари тузилди. Терим илғорларини моддий ва маънавий рағбатлантириш бўйича конкрет тадбирлар белгиланди: ҳар 5 кунда мусобақа якунланиб, пешқадам механизаторлар ва теримчилар қимматбаҳо совғалар ва кўчма вимпеллар билан мукофотланади.

Хуллас «Толлимарон» совхози меҳнат аҳли 1986 йилги пахта ҳосилини уюшқоқлик билан йиғиб-териб олишга пухта шайланган ҳолда келмоқда.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЯДРО ХАВФИНИ БАРТАРАФ ЭТАЙЛИК

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Совет телевидениеси орқали берган Баёнотини, ядро портлатишларини ўз ихтиёри билан тўхтатиб туриш муддатини узайтириш тўғрисидаги қарорни чин юракдан маъқулламоқдалар. Республикамизнинг шаҳар ва қишлоқларида бўлаётган оммавий намойишлар ва митингларда халқаро кескинликни юмшатиш, ядро хавфини бартараф этишдек олижаноб ишга муҳим ҳисса бўлиб қўшилаётган янги Совет тинчлик ташаббуслари якдиллик билан қўллаб-қувватланмоқда.

ҚУРОЛСИЗ ДУНЁ САРИ

✦ НАМАНГАН. Наманган областидаги «Партия XXII съезди» колхозида бўлган митингда дала ва фермаларнинг меҳнатчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Совет телевидениеси орқали берган Баёнотини қизғин қўллаб-қувватладилар.

Кўп болали она, пахтачилик бригадасининг бошлиғи С. Эгамбердиева совет раҳбари Баёнотидаги: «Биз ниҳоятда қуролланган дунёдан қурол-яроғларсиз дунё сари ҳаракат қилишга яна бир карра даъват этамиз» деган сўзларни такрорлади.— Ана шу сўзларда, — деди С. Эгамбердиева, — партия ва ҳукуматимизнинг инсонпарварлик мақсадлари, совет кишиларининг ҳам, бутун тинчликсевар инсониятнинг ҳам эзгу орзу-ўйлари акс этган. Биз мусаффо осмон остида яшаб, ишлашни, Ватанимиз яна ҳам бадавлат ва яна ҳам гўзал бўлишини, болаларимиз бахтиёр ўсишини истаймиз.

Митингда сўзга чиққан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони бригадир Н. Абдуллаев, механизатор Р. Олломирзаев ва бошқа ўртоқлар ўзларининг зарбдор меҳнатлари билан социалистик Ватанимизнинг куч-қудратини мустаҳкамлашга тайёр эканликларини айтдилар.

ЗАРБДОР МЕҲНАТ БИЛАН

✦ ДРУЖБА (Хоразм области). «Туямуюнгидрострой» қурилиш бошқармасида кўп кишилик митинг бўлди.

— Биз Совет Иттифоқининг янги тинчлик ташаббусларини қизғин маъқуллаймиз ва якдил қўллаб-қувватлаймиз, деди экскаваторчилар бригадири, Ленин ордени нишондори М. Қиличев. — Мен ва ҳамкасбларим ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда Ер юзини ёнғиндан фақат биргаликда куч-ғайрат сарфлаш билангина қутқариб қолиш мумкинлигини яхши тушунамиз. Бизнинг мамлакатимиз ҳам худди шунга даъват этмоқда. Тинчликни сақлаб қолиш учун зарбдорчасига меҳнат қилишимиз зарурлигини тушуниб турибмиз. Мен 1987 йилнинг иккинчи квартали ҳисобига ишлай бошладим. Ёнилғи-мойлаш материалларини тежашда ҳам ютуқларга эришдим. Ўз имкониятларимни чамалаб кўриб, беш йилликда ўн йиллик топшириқни бажариш мажбуриятини олдим.

М. Қиличевдан ибрат олиб, пардозловчи П. Чистякова, ҳайдовчи К. Сеилхонов, бетончи Т. Курьязов ва урушга қарши митингнинг бошқа кўпгина қатнашчилари ҳам ўз зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар олдилар.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ—ВЬЕТНАМ ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНАВЕРСИН!

Бутун совет халқи билан биргаликда Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам Август революцияси ғалабаси ва Вьетнам мустақиллиги эълон қилинганлигининг 41 йиллигини кенг нишонладилар. Республикамизнинг шаҳар ва қишлоқларида йиғилишлар, дўстлик кечалари ўтказилди, Вьетнам китоблари декадаси очилди. Қардош мамлакат халқи ҳаёти тўғрисида ҳикоя қилувчи кинофильмлар намойиш қилинди.

2 сентябрь куни бўлиб ўтган Тошкент жамоатчилиги вакилларининг тантанали йиғилиши Вьетнам Социалистик Республикасининг миллий байрамига бағишланди. Бу тантанали йиғилишда республика пойтахтининг ўқув юртларида таълим олаётган вьетнамлик йигит ва қизлар қатнашдилар. Вьетнам халқининг ўз озодлиги ва мустақиллиги учун, мустамлакачилик ва империализмга қарши олиб борган суронли ва қаҳрамонона курашида Совет Иттифоқи унга самимий мадад бериб келганлигини сўзга чиққан нотиқлар таъкидлаб ўтдилар. СССР меҳнаткашлари бундан буён ҳам давр синовидан ўтган Совет — Вьетнам дўстлигини ҳар томонлама мустаҳкамлайверадилар, иккала мамлакатнинг туб манфаатларига мос бўлиб тушаётган иқтисодий ва маданий алоқаларни ривожлантираверадилар, деб ишонч билдирилди. Йиғилиш аҳли Вьетнам Социалистик Республикаси халқига социалистик қурилишда янги муваффақиятлар тилади.

(ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Владимир Михайлович **Каменцев**ни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлади.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Владимир Михайлович **Каменцев** бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан уни СССР балиқ хўжалиги министри вазифасидан озод қилди.

СССР Олий Совети Президиуми:

ўртоқ Владимир Иванович **Решетилов**ни — СССР шимолий ва ғарбий районларида қурилиш ишлари министри,

* * *

ўртоқ Аркадий Николаевич **Шчепетильников**ни — СССР жанубий районларида қурилиш ишлари министри,

* * *

ўртоқ Сергей Васильевич **Башилов**ни — СССР Урал ва Ғарбий Сибирь районларида қурилиш ишлари министри этиб тайинлади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика матлубот кооперацияси системасида кўп йил самарали ишлаганлиги учун «Ўзбекбирлашув» правлениесининг аъзоси, «Ўзбекбирлашув» саноат товарлари савдоси бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Сурен Леонович **Тониянц**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми юридик фанини ривожлантиришга ва малакали илмий кадрлар тайёрлашга катта ҳисса қўшганлиги учун Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси философия ва ҳуқуқ институтининг сектор мудири ўртоқ Отабой Эшонович **Эшонов**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми биология фанини ривожлантиришга ва юқори малакали кадрлар тайёрлашга катта ҳисса қўшганлиги учун Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Улуғбек номли Фарғона давлат педагогика институти профессори ўртоқ Авлиё Муҳаммедович **Муҳаммедиев**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми биология фанини ривожлантиришга ва юқори малакали илмий кадрлар тайёрлашга катта ҳисса қўшганлиги учун Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ботаника институти лабораторияси мудири ўртоқ Қодир Зокирович **Зокиров**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

КЕЛГУСИ КУНЛАР МАСЪУЛИЯТИ

Ҳисобот даврида Навоий азот ишлаб чиқариш бирлашмасининг сувни химиявий тозалаш цехи партия ташкилоти ҳаётида бирибиридан хунук икки воқеа рўй берди: коммунист Е. Зайцевнинг ҳушёрхонага тушганлиги ҳақида хабар келди. Унинг бу қилмиши партия йиғилиши, коллектив ўртасида қаттиқ муҳокама қилинди. Бироқ шундан кейин ҳам мастер-механик ичкилик ичишни ташламади, бунинг устига ўзи хоҳлаган пайтда ишга келишни одат қилиб олди. У иккинчи марта ҳушёрхонада «меҳмон» бўлди. Цех партия ташкилоти шу пайтда бирдан-бир тўғри йўлни танлади. Е. Зайцев партия сафидан ўчирилди, у коллективда ишлаш ҳуқуқидан ҳам маҳрум қилинди.

Табиийки, цех партия ташкилоти, коммунистларнинг обрўсига катта доғ тушди. Улар буни ювиш учун енг шимариб ишга киришган пайтда илгаригисидан ҳам оғирроқ воқеа содир бўлди. Энди ҳушёрхонада цех партия ташкилотининг етакчиси А. Коваленко «меҳмон» бўлган эди. Унга ҳам қаттиқ партиявий жазо берилди. Секретарликдан озод этилди.

Ана шундай оғир пайтда цех партия ташкилотига раҳбарлик қилиш масъулияти катта лаборант Тамара Трушкова зиммасига тушди. Айтиш керакки, у бу вазифани сидқидилдан бажаришга интилди. Коммунистларнинг масъулиятини оширишга, коллективда ташаббускорлик, ишчанлик, интизом ва тартибни қарор топтиришга эришиш учун кураш олиб борди. Коммунистлар сафига Э. Жўраева, В. Сломовскаялар келиб қўшилди.

Амалга оширилган шу каби тадбирлар ўз самарасини кўрсатди. Цех ўн биринчи беш йиллик топшириғини ҳам, шу йилнинг етти ойлик планини ҳам ошириб бажарди. 1986 йилнинг ўтган ойлари мобайнида меҳнат унумдорлигининг ўзи 113 процентга ошди. Бунда цехнинг бригада пудрати усулида ишлаётганлиги катта омил бўлмоқда.

— Партиявий интизомни янада мустаҳкамлашимиз лозим, — деди ўз ҳисобот докладида Т. Трушкова. — Бу коммунистларнинг ҳамма нарсага бўлган муносабатларида айниқса яққол белгиланади. Шу жиҳатдан олганда С. Султонова партия йиғилишларига бесабаб иштирок этмаётганлиги ташвишлантирарлидир. Цех партия ташкилоти жамоат органларига раҳбарликни кескин яхшилаши лозим. Негаки, комсомол комитети муайян даражада иш олиб бораётган бир пайтда касаба союз комитетининг фаолияти кишиларни умуман қониқтирмаяпти. Биринчи навбатда социалистик мусобақанинг ошкоралигини таъминлаш зарур.

Музокарада сўзга чиққан цех бошлиғи А. Летуш, мастер-механик Р. Ирисовлар ўз сўзларида эътиборни коммунистларнинг активлигини оширишга, резервларни ишга солиш учун курашишга қаратдилар. Улар қайта қуриш даври билан ҳамқадам яшаш учун энг аввало ишдаги расмиятчиликка барҳам бериш лозимлигини қайд этишди. Цех коммунистларининг кўп қисми зиммаларидаги партиявий топшириқларни бажаришга эътиборсизлик билан қараётирлар. Партия йиғилишларида коммунистларнинг шу соҳадаги фаолияти таҳлил қилиниши, ҳисоботларини эшитиб боришни йўлга қўйиш керак.

Ҳисобот-сайлов йиғилиши қатнашчилари партия ташкилотининг оммавий-сиёсий, тарбиявий ишларни кун тартибидан тушириб қолдираётганини қаттиқ танқид қилишди. Цехда иқтисодий ўқувлар номигагина ўтказилди, кўргазмали агитация ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Сиёсий-тарбиявий ишларнинг энг илғор формаларидан деярли фойдаланилмаяпти. Масалан, ҳисобот даврида халқаро мавзуда иккита лекция ўқилди, холос.

Ҳисобот-сайлов йиғилиши цех партия ташкилотининг жанговарлигини, коммунистларнинг активлигини, ишлаб чиқаришдаги ролини ошириш лозимлигини уқтирди, конкрет қарор қабул қилди.

Цехдаги етти нафар КПСС аъзоси ва бир партия аъзолигига кандидат олдида ғоят муҳим вазифалар турибди. Улар камчиликларни тезда бартараф этиш, олинган юксак социалистик мажбуриятларни бажариш учун намуна кўрсатишлари зарур. Ҳисобот-сайлов йиғилишида улар ана шундай меҳнат қилишга ваъда бердилар.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2-тикувчилик цехида ўтказилган реконструкция натижасида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифати ошди, меҳнат унумдорлиги анча ўсди.

Меҳнат шароитлари жиддий яхшиланди. Эндиликда бошқариладиган транспорт қурилмалари чеварларга тайёрламаларни етказиб беради ва тайёр маҳсулотни «олиб қайтади». Корхонада электроника мосламалари билан жиҳозланган кўплаб универсал ва махсус тикувчилик машиналари ўрнатилди.

Суратда: ишлаб чиқариш илғори, комсомол аъзоси Муҳтарам Қўчқорова. У кунлик нормаларини 110—115 процент адо этмоқда.

С. ВЕЛИЧКИН фотоси (ЎзТАГ).

МУҲИМ МАВЗУДА

✦ Янгийўл районидаги марказлашган кутубхонанинг 29-филиали ходимлари «Коммунизм» колхози деҳқонлари ўртасида атеистик мавзуда лекция, суҳбатлар ўтказишмоқда. Уларнинг таъсирчанлигини ошириш мақсадида лекция ўқишга партия, совет, маданият ходимлари жалб қилинаётир.

Яқинда бўлиб ўтган йиғилиш мавзуи дин ва унинг зарарли оқибатлари хусусида бўлди. Кўплаб саволларга жавоб берилди. Сўнгра колхоз «Гулдаста» ансамбли концерт қўйиб берди.

А. МАННОПОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚУМГА КЎМИЛГАН ПУЛЛАР

Битмаётган объектлар
«Совет Ўзбекистони» назоратида

— «Соқоли оқарган» қурилишлар рўйхатини берсангиз?

Саволимиз Андижон область агросаноат комитети раисининг қурилиш бўйича ўринбосари Қудрат Ҳакимовни узоқ ўйлатди, кейин аста сўради:

— Комсомолобод районидаги «В. И. Ленин 100 йиллиги» совхоз территориясида қурилаётган хўжаликлараро тозалаш иншоотини назарда тутяпсизми?

— Ҳа.

Тозалаш иншооти қурилиши бошланганига 10 йилдан ошди. У лойиҳа бўйича 1978 йилда фойдаланишга топширилиши керак эди. Лекин қурилиш ҳаддан ташқари чўзилиб кетди. Ўн йил давомида 4 та бетон ҳавза, оқава ўтадиган 7 километр қувур ўрнатилди. Ҳозир бу ҳавзалардан сув чиқиб кетган. Қамишлар ўсиб чиққан, қурбақалар маконига айланган. Қумга кўмилган қувурлар оқимни кутиб «ҳансираб» ётибди. Қум барханлари устида қурилган уйларнинг деворлари қаровсизликдан нураб, сувоқлари кўчиб кетган.

Ҳозир иншоот қурилишида «Андижанводстрой» трестига қарашли 6-механизациялашган кўчма колонна коллективи ишлаяпти. Колоннанинг янги бошлиғи Зайнобиддин Мирзаевнинг айтишича, қурилишни «Андижанводстрой» трестига қарашли 5-механизациялашган кўчма колонна бошлаган. Эндиликда у колонна тугатилган. Ўтган ўн йилда объектга кўп қурувчилар келаверишган-у, лекин иш олдинга силжимади.

Бу йил қурилишга 100 минг сўм маблағ берилган. Иш сал жонланган. Йил бошидан бери ажратилган маблағнинг ярми ўзлаштирилган. Лекин ҳавза қурилиши учун 43 минг сўмлик асбоб-ускуналар сотиб олиниши керак. У қаердан олиниши номаълум. Иншоот хизмат қиладиган хўжаликларнинг раҳбарлари: уй-жой етишмаётган, одамларимиз вагон уйларда яшаётган шароитда бунча ускуналарни олиб беришга қурбимиз етмайди, дейишди.

Демак, ускуналар топиб берилмаса, қурилиш яна тўхтаб қолади. Андижон область агросаноат комитети бу ҳақда ўйлаяптими?

Қ. Ҳакимов очиқчасига, ошкора гапиришга ҳаракат қилди. Ишбошилар ўз бурчларига совуққонлик билан қарадилар, жавобгарликни, масъулиятни ҳис этмадилар. Объект қурилишини ўз ҳолига ташлаб қўйдилар. Оқибатда қурилиш-монтаж ишлари плани барбод берилди.

Олдимизда Андижон область агросаноат комитети билан «Андижанводстрой» тресги берган маълумотлар турибди. Уларда тозалаш иншооти қурилиши бўйича 10 йил давомида қилинган ишлар акс этган. Лекин бу ҳужжатларнинг бири иккинчисига тўғри келмайди.

Саксонинчи йил якуни ҳам кўнгилдагидек эмас. Комитет ҳисоби бўйича 122 минг сўмлик, трест ҳисоби бўйича эса 104 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилган. План 52 процент адо этилган. Саксон биринчи, саксон иккинчи, саксон учинчи, саксон тўртинчи йилларда 100 минг сўмликдан қурилиш-монтаж ишлари бажарилиши планлаштирилган. Бироқ материал ресурслари берилмагани учун иш тўхтаб қолган. Ўтган йили эса қурилишга мутлақо маблағ ажратилмаган. Лўнда қилиб айтганда, қурилишда тўрт йил мутлақо иш қилинмади. 5 йил сурункасига қурилиш-монтаж ишлари плани барбод этилди.

Зарур қурилиш материалларнинг ўз вақтида етказиб берилмаганлиги, ажратилган маблағнинг бошқа объектларга сочиб юборилганлиги план бажарилмаганлигининг асосий сабаби бўлди.

— Қани, айтингчи, Қудрат Қориевич! 2 минг аҳолиси бор, унинг учдан бир қисми вагон уйларда яшаётган чўли-биёбонда шундай иншоот қурилиши шартми? Райкомнинг биринчи секретари, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати И. Дадахонов, шу райондаги «КПСС XXIV съезди» совхозининг директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Х. Полвонов биз билан суҳбатда: «Болалар боғчалари ва яслилари, мактаб, кинотеатр, шинам уй-жойлар, касалхона, ошхонаси, тузук-қуруқ дала шийпони бўлмаган жойда тозалаш иншооти қурилиши «Уйида бир кап уни йўқ, том бошида қўш тандир», деган мақолни эслатади», дейишди. Сиз бунга қандай қарайсиз?

— Бу гапда жон бор, — жавоб берди. Қ. Ҳакимов. — Уни планлаштирган вақтимизда бу ҳақда гапирилган эди. Лекин ўша вақтдаги Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги кўнмаган. Аҳоли ўсади, деб ўйлаган эдик. Мана, энди ўша кичкина хато қимматга тушадиганга ўхшайди.

Иншоот битган тақдирда ҳам чўлқуварлар ундан фойдаланишга тайёр эмас. Бу ерга ўрнатиладиган ускуналарнинг «тили»ни биладиган мутахассислар йўқ. Аҳоли зич жойлашган Ленинскдай шаҳарда қурилган шундай тозалаш иншооти мутахассис йўқлигидан бир неча йил фойдаланилмай ётган. «Наштар»да танқид қилингандан кейингина аллақаердан мутахассис ёллангани ни ҳамма билади.

Чўлдаги иншоотдан ким, қандай фойдаланади? Ҳозирча бу саволга аниқ жавоб топилгани йўқ.

Объектнинг смета қиммати — 1 миллион 100 минг сўм. Қурилиш бошлангандан бери 400 минг сўмликдан кўпроқ маблағ ўзлаштирилди. Агар шундай суръат билан қуриладиган бўлса қолган 700 минг сўмлик маблағни ўзлаштириш учун тахминан яна 15 йил керак бўлади. Демак, бир миллион 100 минг сўм пул шунча йил самарасиз ётади.

Эндиликда биз эскичасига яшай олмаймиз. КПСС XXVII съезди, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан кейин бундай ишлаб бўлмайди. Эски одатларни тарк этиш, қуруқ гапдан амалий ишга ўтиш, одамларни аниқ иш маромига ўргатиш керак. Область агросаноат комитети, «Андижанводстрой» тресги раҳбарлари ишни шу асосда қайта қуришлари керак. Сансалорлик, давлат маблағини совуришга сира йўл қўйиб б ў л м а й д и, Ахир, кимдир объект тақдирига жавоб бериши керак! Область ташкилотлари топшириқни конкрет бериб, ижросини шахсан талаб қилишлари лозим. Ана шунда иш юришади.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

1987 ЙИЛ ҲИСОБИГА

Марғилондаги «Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмасининг илғор тўқувчиси Деҳқонбой Қосимов ўн иккинчи беш йиллик дастлабки йили планини бажарди.

Йил бошидан бери 9 минг 300 метр хонатлас тўқилди. Биринчи сорт маҳсулот ҳажми 70 ўрнига 97 процентни ташкил этди.

— Ҳали олдинда анчагина ишлар турибди, — деди у. КПСС Марказий Комитетининг мамлакатимиз меҳнаткашларига Мурожаатномаси мени ҳам тўлқинлантириб юборди. Мурожаатномага жавобан уч йиллик планимни Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги байрамигача адо этиш, ўн иккинчи беш йилликда эса етти йиллик планни уддалаш мажбуриятини олдим.

Ҳа, Деҳқонбойнинг аҳди қатъий. У «Ўн иккинчи беш йилликка — жадал суръат, юксак унум ва сифат!» шиори остида кун сайин баракали меҳнат қиляпти. Хизмат кўрсатиш зонасини кенгайтириб, иш вақти ва дастгоҳлар қувватидан унумли фойдаланиш эвазига юқори кўрсаткичларни қўлга киритмоқда.

А. ҚОДИРОВ.

ПЕШҚАДАМЛАР

Иқтисод ва тежамкорлик — ҳамиша партиямиз ва халқимиз диққат марказида турган биринчи даражали ишлардан. Сариосиё районидаги колхозлараро механизациялашган кўчма колонна бунёдкорлари омилкорлик билан иш юритишяпти.

Шулар туфайли йилнинг ўтган етти ойида 17,1 тонна цемент, 0,8 тонна металл, 22 куб метр йиғма темир-бетон, 75 килограмм электрод тежашга эришдилар.

Злобин методи асосида ишлаётган Ҳ. Эшов, Қ. Менглиев ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг қурувчилари саккиз ойлик планларини муддатидан илгари бажардилар. Бу коллективлар тежамкорлик ҳаракатида ҳам пешқадамлик қилишмоқда.

Бригадалар ва участкалар ўртасидаги социалистик мусобақа якунланаётганда, ким қанча қурилиш материали тежаб қолганлиги ҳам эътиборга олинмоқда. Иқтисод ва тежамкорлик бўйича тез-тез рейдлар ва текширувлар ўтказиб турилибди. Бу эса тежамкорлик фондига қўшилаётган ҳисса салмоғини кўпайтириш имконини бермоқда.

Х. ТОШЕВ.

СИФАТ — ҚОНУНДИР

Маҳсулот сифатини назорат қилишнинг идоралараро хизмати тузилмоқда

Маҳсулот сифатини назорат қилишнинг идораларга бўйсунмаган махсус органи — давлат қабул қилиш хизмати тузишга киришилди. Бундай хизматни ташкил этиш КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарорида кўзда тутилган. Сифат назорати янги хизматига бошчилик қилиш ва бу хизмат фаолиятининг юксак самарасини таъминлаш СССР Стандартлар давлат комитетига топширилди. Давлат қабули хизматининг бош бошқармаси ташкил этилади.

Давлат стандартининг корхоналардаги вакилликлари саноатнинг айрим тармоқларида ўтказилган эксперимент натижаларини ҳисобга олиб ишлайдиган бўлди. Бу экспериментда 19 та машинасозлик бирлашмаси ва заводи иштирок этган эди. Бу вакилликлар техника назорати бўлими маҳсулотни қабул қилиб олганидан кейин сифатни назорат қилган эдилар. Шунингдек, улар нуқсони бор буюмларнинг пайдо бўлиш сабабларини аниқлаган эдилар. Бунда синовлар ўтказишнинг тўғрилиги текширилган, хом ашё, материаллар, ярим фабрикатлар, комплектловчи буюмлар сифати назорат қилинган, бошқа юмушлар бажарилган эди.

1985 йилнинг май-июнь ойларида, яъни эксперимент эндигина бошланган кезларда техника назорати бўлимлари маҳсулотнинг 10—30 процентини биринчи тақдимда Давлат стандарти вакилларига топширган эдилар. 1986 йилнинг биринчи кварталиохирларига келиб, маҳсулотни биринчи тақдимнинг ўзидаёқ топшириш 80—90 процентга, айрим ҳолларда эса 99 процентга етди. Шу билан бир вақтда норматив-техникавий ҳужжатлар талабларини бузиш ҳоллари барҳам топди. Технология интизоми тубдан мустаҳкамланди, техника назорати бўлимлари ишининг самарадорлиги кучайди, эскириб қолган техника ҳужжатларини қайта кўриб чиқиш учун кўп иш қилинди.

1986 йилнинг март ойида Давлат стандарти эксперимент шартларини ўзгартирди. Агар илгари Давлат стандарти вакилликлари буюм айрим турлари сифатини танлаб олиб назорат қилган бўлсалар, эндиликда корхона асосий маҳсулотининг ҳаммасини қабул қилиб олишни жорий этишга қарор қилинди. 1987 йилнинг 1 январидан бошлаб халқ хўжалигининг энг муҳим маҳсулотларини, халқ истеъмоли буюмларини ишлаб чиқараётган 1500 га яқин корхонада Давлат қабул қилиш хизмати жорий этилади.

В. БЕЛЯЕВ,
ТАСС шарҳловчиси.

МАТБУОТГА РАҲБАРЛИК

ДАВР ТАЛАБИДАН ОРҚАДА

Бўка шаҳрида бўлиб ўтган «Очиқ хатлар куни»да «Маданият» маҳалла комитети раиси А. Адитаев қуйидаги савол билан мурожаат қилди:

— **Маҳалламизда бирорта ҳам аҳолига маиший ва савдо хизмати кўрсатиш тармоқлари йўқ. Барча сартарошхона, этикдўзлик дўконлари ва савдо шохобчалари шаҳар марказига тўпланган. Умуман районда аҳолига хизмат кўрсатиш қачон талаблар даражасида ташкил этилади?**

Районда ўз ечимини кутаётган ана шу каби социал-иқтисодий муаммолар, турмушга ва ишлаб чиқаришга жорий этилиши лозим бўлган кўпдан-кўп резерв ва имкониятлар бор. Район XXVI партия конференциясида 31 корхона, хўжалик ва ташкилот номига 75 танқидий фикр-мулоҳаза билдирилган. Жумладан, конференция делегати Ў. Букурова «Кремль» совхозида катта-катта майдонлар шўрлаб кетганлигини таъкидлаб, район агросаноат бирлашмасидан хўжалик ерларининг мелиоратив ҳолатини яхшилашга ёрдам беришни сўраганди. Афсуски, коммунистнинг бу талаби ҳанузгача амалга оширилмади.

Шу кунларда район колхоз ва совхозларида съездлар йили ҳосили учун чинакам кураш кетяпти. Аммо, қатор муаммолар, камчилик ва нуқсонлар ана шу вазифаларни амалга оширишни қийинлаштирмоқда. Барча дала шийпонларида ҳам меҳнаткашларнинг мазмунли ҳордиқ чиқаришлари учун етарли шарт-шароитлар яратилган эмас. «Партия XX съезди», «Ленин йўли», К. Маркс номли, «Коммунизм», Жамбул номли, Мичурин номли, Фрунзе номли хўжаликларда идеологик, оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Атеистик тарбия ва янги урф-одатларни пропаганда қилиш сустлиги туфайли аҳолининг айрим табақалари ўртасида диний расм-русмларга амал қилиш ҳоллари камаймаяпти.

— Бутун фаолиятимизни йўл-йўлакай қайта қуришга тўғри келяпти, — дейди район партия комитетининг биринчи секретари Х. Пирнафасов. — Иш услубидаги илгариги дабдабабозлик, қоғозбозлик, ҳайбаракаллачиликка барҳам беряпмиз. Анча қийин бўляпти. Ҳали замон руҳини тўла англаб етмаётган, хотиржамлик кайфиятида юрган хўжалик раҳбарлари, мутахассислар йўқ эмас. Кейинги олти ой мобайнида КПСС Устави талабларини бузган ўн саккиз коммунистни партия сафидан ўчирдик. Эски услублардан, хотиржамлик кайфиятларидан қутулиш учун қаттиқ кураш олиб боришга тўғри келяпти.

Ана шу курашда «Пахтакорлар овози» район газетасининг ҳам ўз ўрни бор, албатта. Газета саҳифаларида «КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга!», «Бу ҳақда съездда гапирилган эди», «Қайта қуриш — давр талаби» рубрикалари остида КПСС XXVII съезди қарорларини амалга ошираётган партия, совет, хўжалик органлари ишидаги янгича ёндашувларни рағбатлантирувчи қатор материаллар берилмоқда, илғор тажрибалар пропаганда қилинмоқда. Илғор пиллакорлар, сувчилар ва бошқа қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг юқори ҳосил етиштиришга даъват этувчи ватанпарварлик ташаббуслари эълон қилинди. Кейинги етти ой мобайнида ёритилган «Ўз фойдасига янглишганлар» (15 март), «Ошкоралик нега йўқ?» (18 март), «Ким қайғуради?» (24 май), «Масъулиятни унутиш оқибати» (9 август) сарлавҳали танқидий мақола ва рейд материаллари газетхонлар эътиборини тортди.

Аммо, булар район газетаси ҳозирги кун талаблари даражасига мос, район партия комитетининг қайта қуриш жараёнидаги ишларига ҳамоҳанг боряпти, деган хулоса чиқариш учун етарли эмас. КПСС XXVII съездидан кейин олти ой ўтган бўлишига қарамай, «Пахтакорлар овози»да социал-иқтисодий тараққиётни фан-техника ютуқлари асосида жадаллаштириш, бутун хўжалик механизми ва маданий ҳаётни қайта қуриш, ёшларнинг меҳнат тарбияси темалари бош мавзуга айланмади. Газетада қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг резерв ва имкониятларини очиб берадиган ёрқин, таҳлилга бой проблематик материаллар, камчилик ва нуқсонларни, масъулиятсизлик ва хўжасизликни фош этувчи ўткир танқидий мақолалар, фельетонлар ниҳоятда кам. Ваҳолонки, районда юқорида таъкидлаб ўтилганидек, қатор муаммолар мавжуд.

«Марказий газеталар бaралла гапирмоқда, — деди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев Хабаровск ўлка партия активи кенгашида, — ҳамма яхши нарсаларни қўллаб-қувватлаб, нуқсонларни, камчиликларни танқид қилмоқда. Маҳаллий газеталар эса жим турибди». Таассуфки, «Пахтакорлар овози» ҳам ана шундай жим турган газеталардан.

Газетада юзаки, фактларни санаб ўтишдан иборат мақолалар кўплаб берилмоқда. Ана шундай қуруқ, таъсирсиз материалларнинг анчаси редакция ходимлари Х. Асрақулов, С. Холбеков, А. Эгамовларнинг қаламига мансуб. Газетанинг 24 июль сонида босилган С. Холбековнинг «Ютуқлар олға чорлайди» сарлавҳали мақоласини олиб кўрайлик. Хўжаликнинг ярим йиллик фаолиятига бағишланган бу ҳисоботда баландпарвоз гаплар кўп. Материал танқидий руҳда тайёрланганда таъсир кучи дурустроқ бўларди. Чунки, колхозда сут етиштириш ўтган йилдаги кўрсаткичга қараганда камайиб кетган. Тухум топшириш олти ойлик плани 59,6 процент бажарилган, холос.

Газета фаолиятида изчиллик йўқ. Масалан, йил бошида илғор пиллакорларнинг ташаббуси эълон қилинганди. Пиллачилик мавсуми якунланганига анча вақт ўтишига қарамай, ташаббускорларнинг меҳнат якунлари газетхонларга маълум қилинмади. Партия турмуши, касаба союз, комсомол ҳаётини ёритишда ҳам изчиллик, оперативлик етишмайди. Партгруппа ташкилотчилари, цех партия ташкилоти секретарлари, комсомол активлари ҳақида сермазмун очерк ва лавҳалар кам берилади. Қоғозбозлик, бюрократизм, хўжасизлик каби салбий ҳодисаларни фош этишда ҳам редакция ходимларининг фаоллиги сезилмаяпти. Газетада авторлар сони кам. Ярим йил ичида редакция 370 та атрофида хат олган, холос.

Кейинги пайтларда «Пахтакорлар овози»ни ўқиган кишилар газетадаги кўплаб и м л о х а т о л а р н и, хом-хатала жумлаларни кўриб ранжишмоқда. Район партия комитетига газетхонлардан қизил қалам билан хатолари тузатилган газета сонлари келиб турибди. Газетанинг 10 июлда чиққан сони биринчи бетида «10 июнь 1986 йил» деб хато ёзилган. Масъулиятсизлик оқибатида газетанинг шу йил 1-, 22-, 26-, 31 июль сонларининг ҳар бирида йигирмага яқин стилистик ва имло хатоларга йўл қўйилган. Редакция фаолияти район партия комитети бюро мажлисида, область партия комитети матбуот секторида кўрилиб, аҳволни тузатиш учун керакли кўрсатмалар берилди, тадбирлар белгиланди. Лекин, афсуски газетада ҳамон замон руҳи сезилмаётир.

Илгари областдаги яхши газеталардан ҳисобланган «Пахтакорлар овози» қандай қилиб шундай аҳволга тушиб қолди? Бунинг қатор сабаблари бор. Биринчидан редакцияда коллективга раҳбарлик бўшашиб кетган. Бу эса меҳнат интизомининг бузилишига, ходимларда масъулият туйғусининг сусайишига олиб келган. Редакция летучкалари мунтазам ўтмайди. Ўтганда ҳам юзаки, материаллар чуқур таҳлил қилинмай, танқид ва ўз-ўзини танқидсиз ўтади. Кичкинагина коллективда ўзаро ихтилоф, келишмовчилик мавжуд. Буларнинг ҳаммаси редакция маъмурияти ва партия ташкилотининг ишга совуққонлик билан қараётганлиги туфайли содир бўлаётир.

Шу ўринда район партия комитети ҳам ўз газетасига юзаки раҳбарлик қиляпти, дейиш мумкин. Редакциядан тушган шикоят билан район партия комитетининг биринчи секретари Х. Пирнафасовнинг ўзи шуғулланди. Бюро мажлисида ҳам редакция маъмуриятининг бўшашувчанлиги танқид қилинди. Афсуски, аҳвол ўзгармаяпти. Бунинг боиси, ушбу масалада юзхотирчилик, принципсизликка йўл қўйилмоқда. Редакция ишида мустаҳкам интизом ўрнатиш учун дадил чоралар кўрилмаяпти. Оқибатда газета район партия комитети билан ҳамнафас бўлолмаётир. Бу эса партия комитети фаолиятидаги асосий камчилик — ошкоралик етишмаслигига олиб келмоқда.

Газета — партиянинг ўткир ғоявий қуроли. У доимо партиявий, халқчил, замон талабларига ҳозиржавоб бўлиши лозим. «Пахтакорлар овози»нинг фаолияти ҳам ана шу ленинча талабларга мос бўлиши учун редакция коллективи ҳам, район партия комитети ҳам жиддий чора-тадбирлар кўришлари керак.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚИШГА ТАЙЁРГАРЛИК ПРОГРАММАСИ БАЖАРИЛДИ

Косонсой пиллакашлик фабрикасининг ишлаб чиқариш ва маиший корпуслари қишда яхши иситилиши ҳозирданоқ таъминлаб қўйилди. Корхонада қишга тайёргарлик программаси бўйича ремонт ишлари тугалланди.

Иситиш системаси текшириб, созлаб қўйилди. Керакли жойлари тузатилди ва бутун система синаб кўрилди. Табиий газда ишлайдиган икки асосий қозонхона ва кўмир ёқиладиган яна бир запас қозонхона қишга тўла-тўкис тахт қилиб қўйилди. Газ тармоқларида бирор камчилик содир бўлса, запас қозонхона ишга туширилади.

Ҳаво кондиционерлари ҳам капитал ремонт қилинди. Ёзи билан улар цехлардаги ҳавонинг мўътадил бўлишини таъминлади. Қишда эса улар ҳавони иситиб беради.

Бу ишларнинг ҳаммасини корхона коллективи ўз кучи билан б а ж а р д и. Иситиш системасига деаэратор деган махсус аппарат уланди. Бу аппарат кераксиз қайноқ сувни ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун олишга имкон беради. Бу эса иссиқлик таъминоти тежамлилигини анча ошириб, ёнилғини тежашга имконият яратади.

(ЎзТАГ).

«Совет Ўзбекистони»га жавоб берадилар

Республикамизда маориф системасини мустаҳкамлаш, таълим-тарбия ишларини яхшилаш юзасидан муҳим амалий тадбирлар кўрилаётир. Шу билан бирга ҳали баъзи мактабларда таълим-тарбия ишларига жиддий ва етарли эътибор берилмаётир.

Буни газетхонлардан олинаётган ариза ва шикоятлардан ҳам кўриш мумкин. Меҳнаткашлар хатлари юзасидан текшириш ўтказган тегишли ташкилотлар редакциямизга қуйидагиларни хабар қиладилар.

ҚАТТИҚ ОГОҲЛАНТИРИЛДИЛАР

— А. Ёқубов хатида Тўрткўл районидаги «Совет Ўзбекистони» номли мактаб тўғрисида баён этилган фактлар тасдиқланди, — дейилади ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР МАОРИФ МИНИСТРЛИГИдан олинган жавобда. — Текшириш якунлари район халқ маорифи бўлимида муҳокама этилди. Куни узайтирилган группалар иши ва таълим-тарбия жараёнида камчиликларга йўл қўйганлиги учун мактаб директори Г. Ибодуллаева қаттиқ огоҳлантирилди.

ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ ХАЛҚ МАОРИФИ БЎЛИМИдан олинган жавобда қайд этилишича, Хазорасп районидаги 7-ўрта мактаб камчиликлари тўғрисида ёзилган хатдаги фактлар тасдиқланди. Текшириш натижалари район халқ маорифи бўлими ва район маориф ходимлари касаба союз комитетининг қўшма мажлисида кўриб чиқилди. Мактаб директори Б. Искандаров қаттиқ огоҳлантирилди. Таълим-тарбия ишларини яхшилаш юзасидан тадбирлар белгиланди.

ҲАЙФСАН БЕРИЛДИ

ХАТИРЧИ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ бир группа газетхонлар хати юзасидан текшириш ўтказиб, редакцияга қуйидагиларни маълум қилади:

— Район халқ маорифи бўлимининг кенгайтирилган Советида 3-мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатида таълим-тарбия ва хўжалик ишларида камчиликларга йўл қўйганликлари учун комбинат директори Р. Суяровга қаттиқ виговор, директорнинг илмий ишлар бўйича ўринбосари С. Бекназаровга виговор берилди.

— 77-мактабдаги камчиликлар тўғрисида ёзилган хат текширилди, — дейилади УРГУТ РАЙОН ХАЛҚ МАОРИФИ БЎЛИМИдан олинган расмий жавобда. — Текшириш якунлари мактабнинг педагогик советида атрофлича муҳокама қилинди. Она тили ўқитувчилари Шомуродова, Тошбеков, математика ўқитувчилари Шералиев, Мейлибоевлар қаттиқ огоҳлантирилдилар.

Район халқ маорифи бўлими буйруғи билан мактабда таълим-тарбия ишларига етарли эътибор бермаганликлари учун директор М. Сафаров, илмий мудири А. Эшмуродов ва синфдан ташқари ишлар ташкилотчиси Т. Дўстёровларга ҳайфсан эълон қилинди.

Мактабда йўл қўйилган хато ва камчиликларни бартараф этиш юзасидан тадбирлар белгиланди.

ЎЗБЕКИСТОН — ЧЕРНОБИЛГА

ҲИММАТ

Эргаш Мамажонов ҳаёт синовларидан мардонавор ўтган сабот-матонатли киши. У фашистлар Германияси Ватанимизга хиёнаткорона ҳужум қилган дастлабки дақиқалардаёқ муқаддас тупроғимиз учун кўксини қалқон қилган жангчилардан бири. У Киев, Житомир шаҳарларини гитлерчи галаларидан ҳимоя қилишда актив қатнашди. Кичик сержант Э. Мамажонов Бердичев шаҳри учун бўлган жангларда икки оёғи ва ўнг қўлидан яраланиб, госпиталга тушди.

— Мен фашист бомба ва снарядларидан вайронага айланган Украина шаҳар ва қишлоқларини ҳозирга қадар яхши эслайман, — дейди собиқ жангчи. — Афсуски, яраланганимдан кейин жанговар сафга бошқа қайта олмадим. Қардошларимиз урушдан кейин қаддини тиклаб олгани, мен кўрган вайроналар ўрнида кўркам шаҳар ва қишлоқлар барпо этилганини яхши биламан.

Аммо Чернобиль атом электростанциясида юз берган воқеа, — дейди Э. Мамажонов, — кўплар қатори мени ҳам қаттиқ ташвишга солди. Тўғри, чернобилликларга бутун мамлакат ёрдам қўлини чўзиб, мадад бермоқда. Мен ҳам умумхалқ ҳаракатидан четда қолмасам дейман.

Дарҳақиқат, Қувасойда яшовчи пенсионер, собиқ фронтчи Эргаш ака Мамажонов уч ойлик пенсия пулини Чернобиль фондига, 904 счетга ўтказди.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СЎЗ — ТАЖРИБАКОРЛАРГА

МАНФААТДОРЛИК МАНБАИ

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИГА КЕНГ ЙЎЛ

Бригадани йириклаштириш, янги усулга ўтиб ишлаш истаги бизда икки йил аввал пайдо бўлган эди. Энди ўйласам, пахтачиликдаги узоқ йиллик машаққатлар, орттирган тажрибамиз, шароит тақозоси экан бу. Ўшанда 80 гектар еримиз бор эди. Бир нечта бригада битта ариқдан сув ичарди. Олаётган 150 литрга яқин сув 5—6 жойдан тақсимланар, ҳар бир бригада ўзига кўпроқ сув олиш пайида бўларди. Оқибатда сув исрофгарчилигига йўл қўйилар, бировнинг ғўзаси қўллаб, бошқасиники чўллаб қоларди.

Биз ишни совхоз маъмурияти билан шартнома тузиб олишдан бошладик. Шартномани бажариш кимнинг зиммасига нима юклайди, буни бригаданинг 18 аъзоси яхши биларди. Тракторчи ёнилғи-мойлаш материалларини, эҳтиёт қисмларни тежаб, тракторни унум билан ишлатиш, минерал ва маҳаллий ўғитларни ернинг талабига қараб меъёрида сарфлаш жавобгарлигини ҳис қилса, сувчи ғўзада ҳосил тугунчаларини пайдо қилиш, унинг тўкилиб кетишига йўл қўймаслик, барча картада ғўзани бирдек ривожлантиришни ўз ишим, деб қайғурди.

Деҳқончиликда аҳилликнинг аҳамияти катта. Ўша йили амалда бу исботланди. 247 эмас, балки 301,4 тонна пахта ҳосили териб топширдик. Унинг 80 процентдан зиёди биринчи сортларга қабул қилиниб олинди. Шунча ҳосилни етиштириш учун 30 минг ўрнига 22 минг сўмлик маблағ сарфладик. Бир центнер пахтанинг таннархи пландагидан 12 сўмга арзонлашди. Асосий ҳосил машинада терилгани ва юқори сортга топширилгани учун даромад ҳам планлаштирилганидан 100 минг сўм кўп бўлди. Пировард натижада ишчиларимиз йил давомида қилган даромадларининг ҳар бир сўмига 3 сўмдан қўшимча ҳақ олишди. Манфаатдорлик ҳам ортди. Худди мана шу манфаатдорлик ҳар бир ишчида янги усулнинг афзал эканлигига ишонч туғдирди.

Кейинги йилда совхоз дирекциясидан бригада ерларини кенгайтиришни, қўшимча техника ажратишни сўрадик. Илтимосимиз инобатга олинди. Бир ариқдан сув ичаётган ўша майда бригадалар қўшилиб, 230 гектар майдонда йириклаштирилган бригада вужудга келди. Албатта, ташвиш олдингидан анча ортди. Асосий эътиборни ерларни текислашга, ўт босган карталарни кузги шудгор чоғидаёқ аниқлаб, бегона ўт илдизларини териб ташлашга қаратдик. Керакли ўғит ва уруғликни анча эрта ғамладик. Техникани қишдаёқ тузатиб қўйдик. Сувни исроф қилмаслик учун нов-ариқларни ремонт қилдик. Бу тадбирлар самарасиз бўлмади. Ишчиларимиз йил охирида кўплаб мукофот пули олишди.

Бригада пудрати иккинчи йилиёқ кўп нарса берди. Ҳар бир одам ҳисобига 23 тоннадан пахта етиштирдик. Буни пулга чақадиган бўлсак, ҳар бир ишчимиз давлатга 18 минг сўмлик наф келтирди. Гектарига 38,8 центнердан пахта етиштириб, Ватанга 891 тонна ҳосил топширдик. Унинг асосий қисми машиналарда териб олинди. Механизаторларнинг йил давомидаги ойлик маоши ўртача 700 сўмга тўғри келди. Сувчи ҳам шундан кам ҳақ олмади.

Бу йил ишни ҳар қачонгидан бошқача ташкил этиб, меҳнат қиляпмиз. Аввало, йил бошида бригаданинг йиллик ва беш йиллик планини тасдиқлатиб олдик. Шунга кўра 230 гектар майдон 4 та звенога бўлиб берилди. Абдукарим Нурлибоевга — 80, Аҳмад Нурлибоевга — 70, Файзихўжа Мамажоновга — 40, Мусо Бўтаевга — 40 гектар. Тўрт звенога тўрт тракторчи. Гектарига қараб сувчилар бириктирилди. Яна икки тракторчи эса резервда. Бригадир, звено бошлиқлари ва тракторчиларга 300 сўмдан маош белгиланди. Сувчиларнинг маошини табақалаштирдик. Тажрибаси, қобилияти, жисмоний кучқуввати ҳисобга олиниб, 300 сўмдан 200 сўмгача ҳақ тўланади. Шунингдек, бригада ҳисобчиси, механизация бўйича бригадир муовини, ошпазлар ҳам қатъий белгиланган миқдорда маош оладилар.

Ер билан тиллашавергач, тажриба ҳам ортиб бораверар экан. Бултур бригада одамлари аралаш ишлаган эди. Бунда яхши ва ёмон ишлаганни тез илғаб олиш қийин бўларкан. Бу йил ҳар бир звено ўз картасининг жавобгарлигини олган. Масалан, сувдан ёки культивациядан кейин сувчи билан тракторчи бекорман, деб қараб ўтирмайди. Чунки, бригаданинг ҳар бир аъзосига 5—6 гектардан ерни бўлиб бердик. Ҳар бир одам ўзига бириктирилган гектардаги ғўзанинг тақдирига жавоб беради: ўт босмаслигини, чанқаб қолмаслигини назорат қилади.

Ҳозир бирон гектар ерда ўт йўқ. Сув тақчиллигини ҳисобга олиб, айни ҳосил тўпланадиган шу кунларда ҳамманинг ўрни далада. Ҳатто энг кейин, 20 апрель куни экилган 5 гектарлик майдондаги ғўзани ҳам тинимсиз меҳнат, қўшимча ишлов туфайли олдингиларига етказиб олдик. Умуман олганда, чигитни бултургидан ўн беш кун олдин экдик. Ўтган йили ғўза 21 июнда гул кўрсатган бўлса, бу йил ўн кун олдин гул кўрсатди. Ўтган мавсумда 29 сентябрда теримга тушган бўлсак, бу йил 20 сентябрни мўлжаллаб турибмиз. Бундай ҳисоб-китоблар, бригадир, ҳисобчи ва звено бошлиқларининг дафтарларида қайд қилиб борилмоқда.

Бутун диққатни ғўзани машинабоп қилиб ўстиришга қаратганмиз. Чунки, бу йил давлатга топширадиган 1000 тонна пахтанинг 90 процентдан кўпроғини машиналарда териб оламиз. Бунинг учун еттита терим машинаси ва мавсумда қатнашадиган барча турдаги агрегатлар тахт қилиб қўйилди. Айни пайтда 5—6 марта культивация қилинган, қондириб суғорилган, нормадаги ўғитлар берилган майдонлардаги ғўзаларимизда кўсаклар шода-шода. Биронта картада экин зарарланган эмас, бу — биометодга ўтганимиз шарофати. Ғўзани дефолиация қилишни ҳам ер усти аппаратларида ўтказиш тараддудини кўряпмиз.

Яқинда Тошкент областидан мусобақадошлар келиб, ишимизга яхши баҳо беришди. Шу билан бирга парвариш суръатини сусайтирмасликни, ҳосилга ҳосил қўшишда имкониятлардан самарали фойдаланишни тавсия қилишди. Мусобақадошлар маслаҳати асосида чеканкани сифатли ўтказиб олдик. Мақсад — барча майдонларда тўпланган ҳосилни тўла сақлаб қолиш. Бунда суғориш асосий роль ўйнашини ҳисобга олган ҳолда сувчилар ишини икки сменада ташкил этдик.

Бригада қошида ёш бригадирлар, механизатор ва сувчилар учун тажриба мактаби ишлаб турибди. Кўпинча мендан «Бригада пудрати нима? Областда шундай бригадалар кўпми?» деб сўраб қолишади. Ўз мулоҳазаларимни бундай тушунтираман: яхшиси, бу янги усулнинг моҳиятини билмай туриб, унга қўл урмаган маъқул. Областда бригадани йириклаштириб, кейин эплолмай пайкалларни ўт бостириб юборганлар ҳам йўқ эмас. Аслида эса бригада пудрати — илғор усул. Йирик бригаданинг иши ҳам йирик: харажат кам, даромад кўпаяди. Афзаллик томони шундаки, ўзингга керакли сув, ўғит, техника ва эҳтиёт қисмларни шартномага кўра йил бошида оласан. Тақсимланадиган иш ҳақи, олинадиган даромад аниқ бўлгач, коллективни бошқариш, талаб қилиш осонлашади. Бригадада дангасалар, тартиббузарлар умуман бўлмайди. Чунки ҳар бир ишчининг ишга келиб-кетиши ҳисобда. Бракчига ва прогулчига ҳақ тўланмайди. Ўзаро назорат кучаяди. Ер тобдан ўтаверса сувчи тракторчини қистовга олади, чунки, у ўша майдонга қайта сув тараши керак. Тракторчи ҳам шундай: суғориш кечиктирилса, дарҳол бригада советига мурожаат қилади. Тежам ҳақида ҳамма бирдек қайғуради. Нега десангиз, харажат камайган сайин даромад ошаверади. Ишчи ойига қанча ҳақ олишини, йил охирига қанча қолаётганини аниқ билади.

Мана, биз бу йил умумий иш ҳақи фондининг 48 процентини билан планни бажаришни мўлжаллаяпмиз, қолган 52 проценти ҳисобига қилинадиган даромаднинг ҳар сўмига 1 сўмдан нақд пул чўнтакда турибди, деган гап. Биргина бизнинг совхозимизда 6 минг гектардан зиёд пахта майдони бор, ишчи кучи етишмайди. Лекин бизнинг бригадада ишламоқчи бўлиб, ариза кўтариб келганларнинг саноғи йўқ. Бу нимадан? Албатта, манфаатдорликдан!

Ерга меҳр, касбга қизиқиш бўлса ҳеч ким кам бўлмайди. Ўғлим Абдукарим тракторчи, у бегона ўтни ҳеч қандай химиясиз фақат культиватор билан йўқ қилиш мумкин, деган ўз таклифини исботлаш учун иш олиб боряпти. Оилада қандай бўлсак, далада ҳам шундай иноқлик ишимизни рўёбга чиқармоқда. Укаларим — Сафар, Келдибек, Аҳмад, Узоқбой, ўғилларим — Абдухолиқ, Абдураззоқ, келинларим — Мукаррам, Гулсара, Зулфиялар ҳамиша мададкор.

Қўриқ областимизда деҳқон сулолаларини кўпайтиришни, бу билан бригада пудратига кенг йўл очишни, ҳар бир районда, иложи бўлса — ҳар бир хўжаликда бу қулай усулнинг афзалликларини оммалаштирувчи тажриба мактаблари очилишини таклиф қилардим. Шунда ҳар ким ўз ерининг хўжайини бўлиши, юқоридан буйруқ кутмай, ўзи билиб иш тутиши, ўз вазифаси масъулиятини ва жавобгарлигини янада чуқур англаб етиши, шубҳасиз.

Рашид НУРЛИБОЕВ,
Дўстлик районидаги Ленин номли совхоз-техникумининг бригада бошлиғи, область пахтакорлар кенгашининг аъзоси.

САМАРҚАНД. Пайариқ районидаги «Пайариқ» совхозининг Назим Искандаров бошлиқ бригадасида чорва молларининг тўйимли озуқаси — маккажўхорини силосга ўришга киришилди. Дастлабки ўрим натижалари мавжуд 34 гектар майдондаги маккажўхоридан планда кўзда тутилгандан зиёд кўк масса ўриб олиш мумкин эканлигини кўрсатмоқда. Ишнинг ўзаро социалистик мусобақа асосида ташкил этилганлиги меҳнат унумдорлигини оширишда бош омил бўлмоқда.

Суратда: бригада етакчиси Назим Искандаровни кўриб турибсиз.

К. ТУРСУНОВ фотоси.

АРАВА ҲАМ ЯРАБ ҚОЛДИ

Эътиборга лойиқ таклиф

Самарқанд район ремонт-ишлаб чиқариш корхонасида арава ясаш йўлга қўйилди. Қишлоқ хўжалигида дала ва ферма ишлари механизациялашиб бораётган бир пайтда нега энди аравага эҳтиёж туғилди?

— Хўжаликни бошқаришда туғилган бу янгиликнинг объектив сабаблари бор, — дейди корхона бош инженери Мустафоқул Ражабов.— Биз район агросаноат бирлашмаси мутахассислари хўжаликларда бўлганимизда, дала ва ферма аҳволи билан танишганимизда баъзан 3—4 яшик кўчатни парникдан бригадага элтиш, далага 2—3 қоп минерал ўғит ёхуд уруғлик, 200—300 килограмм сабзавотни пайкалдан пунктга ташиш каби майда-чуйда ишлар ҳам трактор ёрдамида бажарилаётганлигининг гувоҳи бўламиз. Ҳисоблаб кўрсак, ана шу кўзга кўринмас харажатлар катта-катта сўмларни келтириб чиқаряпти. Бунинг устига трактор пайкалга кирса, кўчатга зиён етказиши ҳам мумкин.

Хўш, бундай харажатларни қисқартиришнинг йўли борми? Бор экан, мана. От-арава хизмати хўжалик ишларида синовдан ўтказилди. У экинга шикаст етказмади. Белгиланган харажатнинг анча тежалишини кўрсатди. Битта от-арава кунига 10 сўмлик иш бажариб, хўжаликнинг 31 сўмини иқтисод қилиб қолар экан. Шу тариқа дала-деҳқончилик, ферма ишларида арава ҳам ярай бошлади. Отнинг емиши эса ҳар бир хўжаликнинг ўзида етарлича бор. Бир кунда шунча наф кўрилади-ю, қайси колхоз ёки совхоз ўзига кераклича от-арава харид қилмайди, дейсиз.

Район агросаноат бирлашмасининг буюртмаси билан устахоналарда арава ясашга киришилди. Бош технолог Маматқул Пирмамедов, устахона мудири Тенгдош Мамаюсуповларнинг лойиҳасига биноан бу транспорт воситасини пайвандловчи Раҳмон Ҳайдаров, дурадгор Неъмат Нарзуллаевлар ясаб бердилар. Арава шовқинсиз ҳаракат қилади. Чунки унга эски тележканинг 2 та резинали ғилдираги ўрнатилган. У арзон ва ишлатилиши қулай. Битта арава таннархи 244 сўм 58 тийинга тушяпти.

Ҳозирча 100 дона арава тайёрланди. «Победа», «Гулистон», Улуғбек номли колхозлар ўз эҳтиёжларига яраша улардан харид қилдилар.

— Аравани бошқарадиган отни қаердан топамиз? — дейишяпти колхозчилар. Бунинг ҳам имкони топилди. Самарқанд қишлоқ хўжалик институтининг райондаги ўқув-тажриба хўжалиги от етказиб бермоқда.

Э. ҲОЖИҚУРБОНОВ.

САҲРОНИНГ АЧЧИҚ САБОҚЛАРИ

Қизилқумда қаттиқ қурғоқчилик оқибатида отарларни ўтлатиш учун ўт қолмади. Бирорта хўжалик ҳам молларнинг нобуд бўлишидан қутила олмади. Учқудуқ районида моллар, айниқса, кўп нобуд бўлди: фақат июль ойининг ўзидагина қоракўл қўйлар сони 10 минг бош камайиб кетди. Давлат бу кулфатни енгишда ёрдам бериб, қўшимча аралаш ем ажратди. Отарлар бир жойда боқишга ўтилмоқда, лекин бундай ҳоллар рўй бермаслиги учун ҳамма чоралар кўриляптими?

Қизилқумда тўрт йилдан буён қурғоқчилик бўлиб, ўтўланлар ўсмаяпти. Ҳар сафар қоракўлчилар ғафлатда қолмоқдалар. Уларнинг кўплари учун табиий қийинчиликларни пеш қилиш — жавобгарликдан қутилиб қолишнинг ишончли қалқони бўлиб қолди. Бироқ Қизилқум — хатарли чорвачилик зонаси эканлиги ҳар бир мутахассисга, ҳар бир чўпонга яхши маълум. Шу сабабли саҳрода ёмғир ёғишини ёки бошқа «эҳсонларни» кутиш бефойдадир. Экономика, ишбилармонлик, илмий ҳисоб-китоблар қоракўлчиларга иттифоқдош бўлиши мумкин. Лекин кўп чорвачилик хўжаликлари ҳали ҳам эскичасига ишламоқда.

Масалан, олимлар қўйларни бир жойнинг ўзида тўрт йилдан кўпроқ боқишни тавсия қилмайдилар. Қизилқумда эса моллар ўнлаб йиллар давомида айни муайян қудуқлар атрофида боқилмоқда.

Буталар ҳамда чангалзорлар ўтин ва бошқа хўжалик эҳтиёжлари учун кўплаб кесиб юборилганлиги сабабли яйловлар яйдоқ бўлиб қолди. Яйловда ўсадиган асосий ўсимлик — шувоқни пичан учун кетмон билан чопиб тайёрлаш ўсимлик илдизи ва тупроқ қатламининг бузилишига олиб келмоқда. Издан чиққан яйловларни тиклаш тўғрисида эса жон куйдирилмаяпти ва бундай бўлиши кутилмаяпти ҳам. Масалан, ўша Учқудуқ районида ўтган беш йилликда яйловларни яхшилаш учун бир сўм ҳам сарфланган эмас.

Областнинг қоракўл хўжаликларига ўн иккинчи беш йилликда ана шу мақсадга қанча маблағ ажратилган? ЎзТАГ мухбирининг бу саволига Навоий область агросаноат комитети қоракўлчилик бўлими мутахассисларидан биронтаси ҳам жавоб бера олмади.

Сув таъминоти билан боғлиқ бўлган бошқа муҳим масалалардан ҳам улар бехабардирлар. «Бу иш билан агросаноат комитетимизнинг ирригация бўлими шуғулланади», — деб жавоб қилди қоракўлчилик бўлими бошлиғи ўртоқ Ярашев. Ахир хўжаликларда нечта артезиан ва нечта оддий қудуқ борлигини қоракўлчилик бўлимининг бошлиғи ва унинг ёрдамчилари билмасалар, кимлар билиши керак?

Бу қудуқларнинг ярми ҳозир ишламаётганлиги, ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги ажабланарли ҳол эмас.

Навоий области ташкил этилганидан кейин республика яйлов — мелиорация — қурилиш бирлашмасининг механизациялашган кўчма колоннасининг участкаси тузилган эди. У олдин Конимехда жойлаштирилди. Энди эса сал салқинроқ ва ишлар аҳволи ҳам яхшироқ бўлган Нуротага кўчирилди. Механизациялашган кўчма колоннанинг асосий иш жойи — Учқудуқ ва Томди районларининг яйловлари эса юзлаб километр узоқда жойлашган. Бунинг устига, механизациялашган кўчма колонна асосан артезиан қудуқлари қазиш билан банд, қоракўлчиларга эса оддий қудуқлар қулайроқ.

Сув бўлмаса, ем-хашак проблемасини ҳал қилиб бўлмайди. Навоий областида чўл яйловлари ўн миллион гектардан ортиқроқ майдонни эгаллайди. Шундан тўртдан бир қисмига сув чиқарилмаган. Бу иш жуда секинлик билан олиб борилмоқда. Бунинг асосий сабаби эса чўл шароитида юксак унум билан ишлай оладиган машина ва механизмларнинг, зарур материалларнинг мунтазам етишмаётганлигидир.

Умуман, ҳосилдорлик ўртача даражада олинган йиллари ҳам чўлда ем-хашак жуда кам бўлади. Кўп йиллик кузатишларга қараганда, ҳар ўн йилда уч йил ем-хашак бўлмайди, мана энди эса тўрт йилдан буён шу аҳвол. Бундан қутилишнинг ягона йўли — қўйларни боқишгагина эмас, айни чоғда ем-хашак ғамлаб қўйиш учун ҳам суғориладиган яйловлар барпо этишдир. Бундан ташқари, суғориладиган ерларда беда, маккажўхори етиштириш мумкин бўлади. Чорвачилик совхозида витаминлик кўк ўт мунтазам бўлиши учун камида минг гектар суғориладиган ерлар бўлиши лозим. Ҳозир эса Конимех ва Нурота районларидаги энг яхши хўжаликларда ҳам бедапоялар юз гектардан ошмайди.

Область агросаноат комитети ем-хашак проблемасини ҳал этишга ҳаракат қилиб, деҳқончилик учун қулай бўлган Ўртачўл массивида ем-хашак етиштирувчи иккита хўжалик ташкил этди. «Комсомолобод» ва «Зарбдор» совхозлари Учқудуқ ва Томди районларидаги ем-хашакка муҳтож бўлган хўжаликларни таъминлаши лозим. Лекин бу совхозлар ҳам ўз вазифаларини уддалай олмадилар. Уддалай олишлари ҳам гумон. Ахир бу ерда қорамоллар учун иккита йирик чорвачилик комплекси барпо этилди. Хўжалик ходимлари экономикани мустаҳкамламоқчи бўлдилар, лекин уларнинг ҳисоб-китоблари тўғри чиқмади. Эндиликда улар райондаги қўйларни эмас, ўзларидаги сигирларни ҳам ем-хашак билан етарли даражада таъминлай олмаяптилар. Икки қуён кетидан қувласанг, биттасини ҳам тута олмайсан, деганлари шу-да.

Ҳозир юзлаб километр узоқда — Газлида, Жиззах областида, Қорақалпоғистонда пичан тайёрланмоқда. Олтой ўлкасига юбориш учун отряд тузиляпти. Олтой ўлка агросаноат комитети навоийликларга 65 минг тонна буғдой сомони тайёрлаб, ташиб кетишга рухсат берди. Шубҳасиз, буларнинг ҳаммаси хўжаликлар экономикасига оғир юк бўлиб тушади. Ахир булар мажбурий чоралардир.

Бутуниттифоқ қоракўлчилик илмий тадқиқот институти, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ботаника институти олимлари ем-хашак етиштиришнинг самарали интенсив системасини ишлаб чиқдилар. Уни жорий этиш Қизилқумда яйловлар маҳсулдорлигини икки-уч баравар кўпайтириш имконини беради. Яйловлардан оқилона фойдаланиш билан бирга уларнинг самарасини оширишга қаратилган чора-тадбирлар комплекси кўп йиллик яйловлар барпо этишни, ем-хашак етиштириш учун ер ости сувларидан фойдаланишни кўзда тутади. Бироқ Навоий областида бу қимматли тавсиялардан фойдаланишга шошилишмаяпти. Самарқанд областининг «Қарноб» наслчилик совхозида яхши иш бераётган атрофи тўсилган маданий яйловлар барпо этиш тажрибасини ҳам бу ерда рад этмоқдалар. Бу ишни улар қимматга тушади, деб ҳисоблашмоқда. Лекин бугун сарфланган сўмларни ҳисоблаб қолмай, эртанги кунни ҳам ўйлаш керак.

Яйловларни интенсивлаш шароитида ҳар бир қоракўлчилик хўжалиги штатида яйлов бўйича агроном бўлиши заруратга айланди. Ҳозир эса Навоий области совхозларида бу иш билан махсус маълумоти ҳам, тегишли тайёргарлиги ҳам бўлмаган тасодифий кишилар шуғулланмоқда.

Қизилқум — Ўзбекистоннинг асосий қоракўлчилик зонасидир. Республика қоракўл қўйларининг деярли ярми шу ерда боқилади. Бу йилги қурғоқчилик ва ўтўланларнинг етишмаслиги сўнгги аччиқ сабоқ бўлиб қолиши лозим. Навоий қоракўлчилари бу сабоқдан қатъий хулосалар чиқариб олишлари керак. Ҳар йили табиий офатлардан нолиб, ачинарли хатоларни такрорлайвериш ярамайди.

С. РУХМАЛЕВ.
Навоий.
ЎзТАГ мухбири.

• ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ • ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ • ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ •

ТИНЧЛИК УЧУН КУРАШ — ҲАММАНИНГ ИШИ

СОВЕТ ТИНЧЛИК ТАШАББУСЛАРИ ҲАҚИДА ЧЕТ ЭЛЛАРДА БИЛДИРИЛГАН ФИКРЛАР

ПОРЛОҚ КЕЛАЖАК ЙЎЛИ

ЖАҲОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ: Совет Иттифоқининг 2000 йилгача ядро қуролини ва бошқа оммавий қирғин воситаларини батамом тугатишга қаратилган тинчлик ташаббуслари барча мамлакатларнинг меҳнаткашларини, тинчлик тарафдорларининг оммавий халқаро ташкилотларини илҳомлантирмоқда, миллион-миллион софдил кишилар дилига порлоқ келажак умидини солмоқда, деди Жаҳон касаба союзлари федерациясининг Бош секретари И. Закария. Жуда катта ҳарбий харажатларни қисқартиш замоннинг қатъий талабидир. Меҳнаткашларнинг ҳамма йиғилиш ва митингларида шу талаб янграмоқда.

ҲАЁТИЙ МУҲИМ ИШ

ХАЛҚАРО ДЕМОКРАТИК ХОТИН-ҚИЗЛАР ФЕДЕРАЦИЯСИ: Совет Иттифоқи ҳамма ядро портлатишларини ўз ихтиёри билан тўхтатиш муддатини узайтирганлиги, Москванинг бошқа кўпдан-кўп тинчлик ташаббуслари халқаро жамоатчиликнинг ҳамма ядро синовларини батамом тақиқлаш тўғрисидаги, қуролсизланиш соҳасида аниқ — равшан чора-тадбирлар кўриш ҳақидаги талабларини анча кучайтирди. Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг Бош секретари. «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати **М. Вире Туоминен** шу ҳақда гапирди. Ҳамма ядро портлатишларини батамом тақиқлаш тўғрисида халқаро битим тузиш учун бирёқлама чора-тадбирлар етарли бўлмайди. Инсоният учун ҳаётий муҳим бўлган бу ишда ядро қуролига эга бўлган барча давлатлар ва аввало, АҚШ актив қатнашиши зарур.

МУШТАРАК МАҚСАДЛАР

ҚЎШИЛМАСЛИК ҲАРАКАТИ: Москванинг амалий таклифлари қўшилмаслик ҳаракатининг мақсадларига тўла-тўкис мос бўлиб тушади, деб ёзади Зимбабве пойтахти — Харареда чиқадиган **«Геральд»** газетаси. Қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқлари конференциясининг кун тартибида қуролсизланиш ва ядровий фалокатнинг олдини олиш проблемаларига жуда катта эътибор берилаётганлиги, Зимбабве пойтахтидаги анжуманга ўз вакилларини юборган 101 мамлакатнинг ҳукуматлари ва халқлари СССРнинг фикрига қўшилаётганликларидан далолат бериб турибди. Ядровий фалокатнинг олдини олиш — ҳамманинг ишидир, тинчликни планетамиздаги барча кишиларнинг куч-ғайратлари билангина ҳимоя қилиш мумкин, демоқда СССР. Бизнинг фикримизча, бошқа ядро қуролига эга бўлган давлатлар Совет Иттифоқининг намунасига эргашишлари керак.

ВАШИНГТОН АСОСИЙ АЙБЛАНУВЧИ

ФРАНЦИЯ: Олий даражадаги конференция арафасида Харарега тўпланган қўшилмаган мамлакатлар Ташқи ишлар министрларининг кенгашида Совет Иттифоқи ўзининг қуролсизланиш программаси учун ва келгуси йил бошига қадар ядро портлатишларидан воз кечганлиги учун икки марта мақтовга сазовор бўлди, деб таъкидлайди Парижда чиқадиган «МОНД» газетаси. Айни вақтда АҚШ бу кенгашда қаттиқ танқид қилинди. У ерда муҳокама қилинаётган бир қанча проблемалар юзасидан Вашингтон асосий айбланувчи бўлиб турибди.

БЕНИҲОЯ МУҲИМ ТАКЛИФЛАР

ГФР: ГФР канцлери лавозимига ГСДПдан кўрсатилган номзод Й. Рау Совет Иттифоқининг қурол-яроғлар устидан контролликка оид таклифларини «Бениҳоя муҳим таклифлар» деб атади ва АҚШ маъмуриятини шу таклифларни жиддий ўрганишга чақирди. «Бу таклифлар нақадар жиддийлиги ҳақида фикр юритиш учун уларни ўрганиш ва музокаралар ўтказиш лозим», деди у. Мана шундай синчиклаб ўрганишга ва музокаралар ўтказишга кўмаклашиш ГФРнинг манфаатларига мос бўлиб тушади». Олий даражадаги Совет—Америка учрашувини ўтказишга ва унда конкрет битимга эришишга қаратилган ҳар қандай ғайрат-ҳаракатларни Й. Рау қўллаб-қувватлаб гапирди.

ҲАРАКАТЛАНТИРУВЧИ КУЧ

БЕЛЬГИЯ. «СССРнинг мораторийни яна узайтириш тўғрисидаги қарори бизнинг мамлакатимизда қизиқиш билан кутиб олинди», — деди М. С. Горбачевнинг Совет телевидениеси орқали берган Баёнотини шарҳлаб **Бельгия Ташқи ишлар министрлигининг** вакили. У «Бу қарор ғоят зўр аҳамиятга молик бўлган умидбахш қадам» эканини уқтириб, синовларни батамом тўхтатиш тўғрисида кенг қамровли шартнома имзоланиши кераклигини айтди.

АСТОЙДИЛ ИНТИЛИШ

ҲИНДИСТОН: «Совет Иттифоқининг ядро қуроли синовларини тақиқлаш йўлидаги қадамларига жуда жиддий ва холисона ёндашса арзийди, — деб таъкидлайди «ДЕЙЛИ» газетаси. — СССР оммавий қирғин қуролини такомиллаштиришни ва уни ғамлашни тўхтатиш мақсадида ядро портлатишларига чек қўйишга эришишга астойдил интилмоқда, деган фикр қарор топди». Газета АҚШнинг ҳарбий устунликка эришиш мақсадида ядро синовларини давом эттириш йўлидан бораётганлигини кескин танқид қилди.

УМИД УЧҚУНИ

КУБА: КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари шу йил бошидан буён эълон қилган СССРнинг тинчлик ташаббуслари комплекси тинчликка бўлган умид учқунидир, деб таъкидлайди «ГРАНМА» газетаси. Вазминлик ва ўз кучига ишонч, ўз принциплари ва ғояларининг ҳақлигига эътиқод, тинчлик ишига садоқат-мораторий тўғрисидаги Совет қарорининг ҳаракатлантирувчи кучларидир. Кейинги вақтларда ҳатто Вашингтоннинг анъанавий иттифоқчилари ҳам тинчлик тақдири хусусида янада реалистик сиёсат ўтказилиши кераклигини тобора қатъият билан айтмоқдалар. Тарихчилар XX асрнинг сўнгги чораги якунларида бутун инсониятнинг келажаги учун КПСС, Совет Иттифоқи ҳукумати ва халқи кўрсатган масъулиятни, албатта, айтиб ўтадилар.

(ТАСС)

ТЎЙЛАР ҲАҚИДА ЎЙЛАР

ҚАЛИН ВА ҚАДР

Баъзи урф-одатлар борки, турмуш тарзимизга батамом ёт, аллақачон умри тугаган. Лекин, ҳали тўла-тўкис барҳам топган эмас. Қалин — ўтмишдан қолган ана шундай зарарли сарқитлардан бири, инсоний қадр-қимматни пул, мол-дунё воситасида баҳолашга асосланган жиркaнч иллатдир.

Редакцияга Гурлан районидан бир хат келди. Унда айрим сатрлар йигитлар ҳасратномасига ўхшарди. Мактубда «Социализм» қишлоқ Советидаги хўжаликларда никоҳ тўйлари эскича ўтаётганлиги, куёв томони қалин бериши одат тусига кириб, унинг миқдори минг сўмгача етганлиги, бу миқдордаги пулни ҳалол меҳнат билан йиғиш ва уйланиш амримаҳол эканлиги кўрсатилган.

Бўлғуси куёвлар номидан Б. Олловназаров имзо чеккан мазкур хатни текшириш учун борганимизда қишлоқ Совети ижроия комитети раиси А. Йўлдошев шундай деди:

— Эскилик сарқитларига қарши кураш, янги урф-одатлар ва анъаналарни рағбатлантириш борасида муайян тадбирларни амалга оширмоқдамиз. Тўй маросимларини ўтказиш бўйича махсус комиссия тузилган. Комиссия аъзолари тўйларга бош-қош бўлишяпти. Қалин масаласига келсак, бу ҳақда ҳозирча ҳеч кимдан шикоят тушгани йўқ. Тўғриси, биз қалин пули олиш-солишга қатнашмаймиз. Бундан кейин қалинга қарши тушунтириш ишини яхши йўлга қўямиз, — деди у.

Инкордан кўра эътирофга яқинроқ бу сўзлар қалин олиш ва бериш давом этаётганлигидан далолат. Қишлоқ Совети ижроия комитети раиси сўзида давом этиб, яна бундай деди;

— Менинг қизим Дилором билан синфдоши Фарҳоднинг тўйи ҳам янгича ўтди. Яширишнинг ҳожати йўқ, йигит томони тўй харажатига ва қизнинг сеп-анжомини харид қилишга кўмаклашиб юборди. Бу қалинга кирмаса керак. Бошқа тўйларда ҳам шу тариқа ўзаро муомала бўлган, ҳеч нарса сир эмас...

Эҳтиёткорлик билан айтилган бу сўзларни, яъни қиз томони куёв томонидан тўй харажатини ундиришни қандай изоҳлаш мумкин? Келин олиш билан боғлиқ бўлганда, тўловнинг қалиндан фарқи нимада? Бизнингча, бу ҳол порани совға деган ном билан аташдек бир гап.

Хазорасп районидаги Питнак шаҳарчасидан Ўқитувчи Б. Искандаров редакцияга ёзган хатида кейинги пайтда қалин ўз шакл-шамойилини ўзгартира бошлаганлигини куюниб қайд этган. Брилиант узук, исирға ва бошқа тақинчоқлар, қимматбаҳо буюмлардан тортиб тилло тишгача... Келин тушадиган уйдан талаб этиш инсоф даминми? Асло. Тўй буюртмаларини ҳам қалин шартларидан ўхшаб кетмоқда. Эртанги мардлик имтиҳони... тўйларда куёв оиласидан... харид қилишга ... кўрсатилган.

Ургенчлик Улуғ Ватан уруши ветерани С. Каримов кейинги 7—8 йил ичида қалин пули миқдори ошганлиги, қудалар ўртасидаги эмас, келин-куёв орасига ҳам совуқлик солганлигини кўрсатувчи фактлар келтирди. Изза қилиш ёки таъна билан ўз иллатлари... йўлини қилиш...

Яна тўй ҳақида ўйлар... Бир ота-онанинг вазифасиму? Ўқиш эса, бизда шундай. Нега энди ота-оналар ўзларининг бевосита бурчлари ва давлатимизнинг билимли йигит-қизларга етказишдаги ғамхўрликлари эвазига куёв тарафдан тамагирлик қилишлари керак? Бу тамагирликнинг шикояткор бошқа нарса эмас. Ҳамма гап балойи нафсда. Ўзаро ҳурмат, меҳр-оқибат нахри қолса, бу ўзаро муносабатлар келин пули, мол-дунё билан ўлчаса? Ҳақиқий ота-она ўз фарзандининг бахтини, келажагини ўйлаши керак-ку ахир? Пулга, мол-мулкка қараб эмас, чин муҳаббат ва инсонийлик заминида қурилган оилагина муқаррар бахтли бўла олади. Бу ҳақда Урганч шаҳридаги 13-маҳаллада турувчи Ҳазрамон ота Чамангул Оллоберганова айтган сўзлар характерлидир:

— Фарзандларим изма-из балоғатга етиб, ўз оиласини бошлади. ...тўйлар ўтказдим. Қалин олдим ҳам, бериш ҳам. Қалин олиш пулига ...

Ҳаётий факт. Фарзанд тарбиясида ўзаро ҳурмат, севги, вафо, ҳалоллик каби инсоний фазилатлар тўйдан кейин ҳам муҳим. Фарзандларимнинг бахтини ...

Қизлар чўри ҳисобланиб, сотилган даврлар ўтиб кетди. Қалин ҳам ўтиб кетиши керак. Биргаликда курашиб, уни йўқотайлик.

Ҳаққоний фикр. Қалин ўтмишда камбағаллар учун оила қуриш имкониятини йўқ қилганлигини, жуда ҳақ эканлигини нима деб изоҳлаш керак. Энди бу иллатни бартараф этиш учун барчамиз курашишимиз керак. Хотин-қизларнинг қадр-қимматини камситувчи бу иллатни ўзини ҳаётимиздан супуриб ташлашимиз керак.

Баъзи ота-оналар ўз қизларининг тарбиялаганликлари ва ўқитганликларини пеш қилиб, куёв томондан иззат-ҳурмат талаб қиладилар. Қизиқ мантиқ. Фарзандни тарбиялаб, камолга етказиш

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Тошкентда Мажид Ғафурий номидаги Бошқирдистон АССР академик драма театрининг гастроллари давом этмоқда. Ўзбекистонлик санъат мухлислари қардошларимизнинг турли мавзуларни тараннум этган, ўзига хос ижрочилик маҳорати билан намойиш этилаётган спектаклларини катта қизиқиш билан томоша қилмоқдалар.

Суратда: (чапдан ўнгга) Бошқирдистон АССРда хизмат кўрсатган артист Р. Хисамова, Ўзбекистон ССР халқ артисти Р. Иброҳимова, РСФСР ва Бошқирдистон АССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, бош режиссёр Р. Исрафилов, Бошқирдистон театрининг актрисаси Ш. Дилмуҳамедовалар танаффус пайтида.

А. РИСҚИЕВ фотоси (ЎзТАГ).

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

БУЁҒИ НИМА БЎЛАРКИН?

Янада яхшироқ бўлади, албатта. Лондон билан Ленинград иқлим жиҳатидан деярли бир хил. Лекин она юртинг ҳароратига нима етсин! Шу боис, бу ерда ўйналадиган партиялар аввалгиларидан ҳам жозибалироқ ва мазмунлироқ бўлиши турган гап.

Аввало, Лондонда ўйналган охирги ўн иккинчи партия тафсилотлари билан қисқача таништириб ўтамиз. Аввало, шахмат дебютлари назариясига яна бир муҳим янгилик киритилганини таъкидлаш лозим. Бу партияда яна фарзин гамбити қўлланиб, ўн биринчи юришда Карпов ҳали ҳеч ким «босиб ўтмаган кўча»га бурилди.

Кураш оқларнинг фарзин пиёдаси икки хол олға сурилиш билан бошланди. Томонлар бу сафар ҳам фарзин гамбитидаги иккинчи расмий жаҳон чемпиони Ласкер номи билан юритилувчи вариантни баҳс мавзуи қилиб танладилар. Оқларнинг ўн биринчи юришигача ушбу матчнинг ўнинчи партияси такрорланди. Аммо аввалгисида қоралар марказни «е» пиёдаси билан бузган бўлса, бунисида эса «с» пиёдасини жангга рўпара қилди. Бу юришни қалин дебют қўлланмаларию, ихчам справочникларидан топишолмади мутахассислар. Оқибатда қоралар икки фил устунлигига эга бўлса-да, «с» ва «d» очиқ вертикаллари оқ фарзину руҳлар билан банд этилгани Каспаровга муайян майдоний афзаллик бериб турарди.

Оқларнинг 18-юришидан кейин тахтада шундай позиция содир бўлган эди.

КАСПАРОВ — КАРПОВ БАҲСИДА

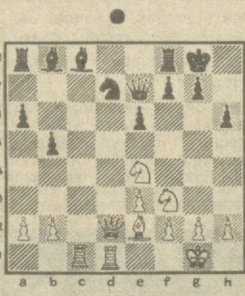

Шу ерда Карпов 16 минут ўйлаб, 18... Кј6 жавобини қилди.

Ўзининг навбатдаги юриши олдидан Каспаров нақ 40 минут ўйга толди ва отларни алмаштиришга қарор қилди. Кейин фарзинлар ҳам уриштирилди. Кўп ўтмай қоралар оқ филини ногоҳ отга бериб, мутахассисларни бир оз таажжублантирди. Аслида эса бу имкониятларни тезроқ тенглаштиришнинг энг тўғри ва энг қисқа йўли бўлиб чиқди. Жаҳон чемпиони 34-юришини қилиб, дуранг таклиф этди. Экс-чемпион қаршилик билдирмади. Янгилик муваффақиятли чиқди.

Шундай қилиб, биз шартли равишда «3-раунд» деб аталган реванш матчининг Лондонда ўйналган биринчи ярми жаҳон чемпиони Г. Каспаровнинг фойдасига ҳал бўлди — 6,5:5,5.

Биринчи туркумнинг энг диққатга сазовор томонлари нималардан иборат бўлди?

Аввалги матчлардан фарқли ўлароқ, бу сафаргисида иккала томон ҳам мураккаб, чигал курашга интилди. Учрашувларда юз берган нафис ва дадил комбинациялар мухлис-у мутахассислар «ақлини ўғирлаб» қўйди. Одатда қаттиқ зарб еган матч иштирокчиси навбатдаги учрашувни осойишта ўтказиб, ўзига келиб олиш йўлини ахтаради. Лондонда эса бунинг акси бўлди.

Муносиб рақобат — спортчи маҳоратини ўстирувчи энг яхши омиллардан биридир. Карпов билан Каспаров бирбирига устозу-шогирдлигини Лондонда давом эттиргани шубҳасиз.

Шахмат партияси — биринчидан муросасиз спорт кураши бўлса, иккинчидан — ғоялар, фикрлар, бетакрор комбинациялар санъатидир. Алломалар, чунончи, Низомий, Навоий, Сервантес, Менделеев шахматни ҳаётга қиёс қилганлар. Унда инсоний фазилату хусусиятлар аксини топади. Кичик бир мисол. Лондондаги 10-учрашувда Карпов хиёл кечикиб қолди. Оқ доналарда ўйнаган Каспаров дастлабки юришини қилиб, рақибининг соатини юргизиб юборса бўлаверарди. Қоида шундай. Лекин ёш жаҳон чемпиони юриб турган ўз соатини тўхтатмади — уч минутча вақтни «ўз ҳисоби»га олиб, ҳарифи жойга ўтиргандан кейингина юриш қилди. Ҳар бир икир-чикирга ҳушёрлик билан муносабатда бўлувчи томошабинлар совет гроссмейстрининг бу олижаноб инсоний ишини гулдурос қарсаклар билан қаршиладилар...

Бугун Ленинградда бошланадиган баҳснинг иккинчи ярмида иштирокчилар олдида икки хил вазифа турибди. Каспаров ташаббусни бериб қўймаслиги, Карпов эса ҳисобдаги мувозанатни тиклабгина қолмай, бир очко ўзишга интилиши керак.

М. МУҲИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг шахмат шарҳловчиси.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

АВТОБУСНИ КЎРГАН БОРМИ?

Шу кунларда Паркент районининг Заркент қишлоғига йўли тушган киши автобус бекатларида тўпланиб турган йўловчиларни кўп учратиши мумкин. Бу бежиз эмас. «Паркент-Заркент» маршрутида автобуслар кам қатнаётганлиги, унга эътиборсизлик билан қаралаётганига бир неча ой бўлди. Автобуслар қишлоққа кунига 7—8 марта ўрнига 3—4 марта «қадам ранжида» қилмоқда, холос. Натижада заркентликлар кун сайин район маркази ва Тошкент шаҳрига турли юмушлар билан бориб келишга қийналмоқдалар.

— Қишлоғимизга автобус қатнови ёмонлашгани ҳақида тегишли ташкилотларга бир неча бор мурожаат этдик, — дейди Заркент қишлоғида яшовчи Фозилжон Ҳасанов. — Талаб ва сўровларимизга яхши ваъдалар билан жавоб беришади-ю, аммо унинг ижроси ҳақида қайғуришмаётир.

Паркент райони автопарки раҳбарлари «Паркент-Заркент» маршрутига ўгай кўз билан қарашга қачон барҳам беришаркин?

А. НАБИХЎЖАЕВ,
А. ТОЖИЕВ,
жамоатчи мухбирлар.

ИЧКИЛИКБОЗЛИККА ЎТ ОЧАЙЛИК

ҚАСҚОНДА ПИШГАН АРАҚ ЁКИ «ИХТИРО»НИНГ ЧУВИ ЧИҚДИ

Ниҳоят, абадий муаммо ҳал этилгандай эди. Хаёл қочиб кетса, манти тайёрланадиган оддий қасқон ҳам «перпетуум мобиле» —яъни абадий давигателга ўхшаб кетаркан. Хуллас, шу ускуна дурустгина ишлай бошлади. Қасқон ичида нимадир тинмай вишиллар, жиғиллар, қувурчадан эса «оби замзам» оқиб тушарди...

Ихтиро муаллифи Н. Сторина аслида Тошкентдаги «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасида ўровчи бўлиб ишлайди. У мўмай пул илинжида қасқонда қўлбола арақ пишириш устида бош қотирар эди. Ўзи яратган «соғин сигир», яъни агрегатнинг «умри боқийлиги» ҳақида бош қотирарди. Аттанг, минг аттанг! Бу гал орзу ҳавас йўлига механика қонунлари эмас, балки ичкиликбозлик ва хонаки арақ тайёрлашга қарши кураш қонунлари тўсиқ бўлди. Ўттиз даражали уч литр «оқбўта полвон», яъни қўлбола арақ учун Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 181-моддасига мувофиқ уч юз сўм жарима тўлашга тўғри келди. Нари борса, 13 сўм турадиган қасқонни қайта жиҳозлаб, арақ «соғиб» олгани учун ношуд ихтирочи Меҳнат коллективлари тўғрисидаги қонунга кўра, ўн учинчи маошидан маҳрум бўлди. Ихтиронинг чуви чиққанлиги аниқ-равшан эди. Ўртоқлик судида ва халқ судида номи тилга олиниб, шармандаи шармисор бўлганини айтмайсизми? Оила шаънига ҳам, вояга етган фарзандлари шаънига ҳам яхши бўлмади. Ор-номусни пулга сотиб олиб бўлмайдику, ахир.

Лекин фарзандларида гуноҳ йўқ. Шу боисдан ҳам биз қўли эгри «ихтирочи»нинг асл фамилиясини ўзгартириб қўя қолдик.

ЎзТАГ мухбири.

(«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 5 сентябрда чиқади).

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

МАҚОЛАМИЗНИ ЎҚИБ

ИНСОН НОМИ МАҒРУР ЯНГРАЙДИ

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 8 август сонида «Ахлоқ ва одоб» мавзуида «Инсон азиз, хотираси ҳам» сарлавҳали мақола эълон қилинган эди. Шу муносабат билан редакция газетхонлардан кўплаб хатлар олди. Уларда инсон номи ва унинг хотираси билан боғлиқ воқеалар ҳикоя қилинади. Инсон ва унинг тақдирига бепарволик, лоқайдлик, бу ҳақда қайғурмаслик қаттиқ қораланади. Шундай хатлардан айримларини эътиборингизга ҳавола этамиз.

ЯХШИДАН НОМ ҚОЛАДИ

«... Мен аёл бўла туриб, эркаклар сингари от эгарладим. Ватанимда рўй берган оғир вазият мени шунга чорлади. Отда дала кезиб, пахтани фарзандим дедим. Уни кафтимда кўтариб, қанотимда ардоқладим. Пахта иси, ташвишисиз яшай олмайман...

Жасадимни пахтазор ёнига қўйинглар. Бепоён далаларнинг дил тортувчи еллари тоабад қабрим узра эсиб турсин...»

Сорахон Шодмонованинг бу васиятини ҳамқишлоқлари бажо келтирдилар. Унинг қабрини Комсомол район «Ленинград» совхози пахтазорларига туташиб кетган жойга қўйдилар.

Қўнғир тупроқ харсиллаб кучга тўлган баҳор онларида ҳам, далаларга ям-яшил гилам тўшалган ёз палласида ҳам, оппоқ эгатлар узра теримчилар бел боғлаб, ишга киришган сахий куз онларида ҳам Сорахон бир чеккада «ҳорманглар» деб ҳамкасб дўстларига қараб кулиб тургандек бўлади.

— Унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор» унвони жуда муносиб эди, — дейди пенсионер Исмоил ота Қурбонов. — Шодмонова партия съездларига делегат бўлган, бир неча бор депутат этиб сайланган. Ленин ордени ва Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондори эди. Юрганда оёғининг тагидан ўт чақнайдиган, мана ман деган йигитга сўзини бермайдиган Сорахон билан фахрланамиз. Унинг хотираси у яшаб, меҳнат қилган қишлоқ аҳли қалбида, эл-юрт хотирасида абадий яшайди.

— «Ер шўр деб экин экмай, осмонга қараб ўтираверамизми», — деди бир кун Сорахон бригадаси аъзоларини йиғиб», — эслайди у билан бирга кўп йиллар ишлашган Ҳанифа ая Элмуродова. — Ўшанда Улуғ Ватан урушининг энг оғир даври эди. «Фронтга нон, иссиқ кийим-кечак керак! Болаларга ҳам»... — деди Сорахон жиддий.

Кейин бунинг иложини ҳам топди. Бузилган пахса деворнинг кесагими, гўнгми, ишқилиб шўр қатламини даф этувчи нима бўлса далага ташиймиз, деб туриб олди. Эрталаб далага боришда ҳам, тушликдан қайтишда ҳам кўтарганимизча далага ўғит олиб борaверамиз... Бу гап биз бригада аъзоларига ҳам маъқул келди. Ўша йили ҳосил ёмон бўлмади. Ойниса, Нориниса, Анорхон, Хайри деган дугоналаримиз илғор теримчи деган ном қозондилар. Уларнинг сардори Сорахон Шодмонова партия сафига қабул қилинди. Бу унинг фидокорона ҳаёт йўлидан бир шингил, холос.

Ҳозир Комсомол районидаги энг кўркам бинолардан бири бир вақтлар Сорахон бош бўлиб қурган бригада дала шийпони. Болахонали бу шийпон кўкни ўпган дарахтлар билан қуршалган. Унинг ташаббуси билан қаздирилиб, сув тўлдирилган ҳовуз бўйида меҳнат аҳли ҳордиқ чиқармоқда. Сорахон қолдирган яхши ишлар унинг номини абадул-абад эслатиб туради.

Я. ҲАСАНОВА,
журналист.

САДОҚАТ РАМЗИ

— Мана бу ҳужжатлар дўстим Алексей Бакумовники, — деди Мамасаид Бегимов политрукка уларни топширар экан. — Бундан буён унинг номи билан яшашга қасамёд қиламан. Расмийлаштиришга рухсат беринг, ўртоқ командир.

Ариза инобатга олинди. Шундай қилиб, ўзбек йигити Мамасаид Бегимов улуғ рус халқининг фарзанди Алексей Бакумов номи билан жангга кирди. Қўлга киритган ғалабаларимизни Алексей ва Алексейлар номи билан боғлади. Кенингсберг остоналаридаги ботқоқликлардан омон-эсон чиқишида ҳам Алексейнинг руҳи унга мадад берди...

Ҳозир Жарқўрғон районидаги «Сурхон» совхозида яшаб, кексалик гаштини сураётган Алексей Бакумов аслида Мамасаид Бегимов бўлади. У қарийб қирқ йилдан ортиқ вақт дўсти Алексей номи билан яшаб келмоқда. Алексей ота серфарзанд оила бошлиғи. Унинг Бўрихол, Сафар, Холиқул, Холиёр исмли ўғлонлари бор.

Дўстлик боғига садоқат ва инсонийликдан ҳайкал қўйган бу ўзбек жангчиси билан халқимиз фахрланади.

Н. ЗИЁЕВ.

ҚИЗИҚАРЛИ МУСОБАҚА

✦ Оққўрғон шаҳрининг «Ором» дам олиш зонасида сут соғиш аппаратларини ажратиш ва йиғиш ҳамда граната ирғитиш бўйича область спартакиадаси бўлиб ўтди. Унда чаққонлик ва чапдастлик кўрсатган Оққўрғон район хотин-қизлар командаси ғолиб топилиб, бош соврин билан тақдирланди. Шахсий биринчилик баҳсларида эса райондаги С. Сегизбоев номли совхоз сут соғувчиси Н. Югай маҳорат кўрсатди.

«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РЕКЛАМА ✻ ЭЪЛОНЛАР

РЎЗҒОРДА НАФИ КАТТА!

МАМЛАКАТИМИЗ САНОАТИ ХИЛМА-ХИЛ КИР ЮВИШ ВОСИТАЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРМОҚДА. УЛАРНИНГ ҲАР ҚАЙСИСИ ЎЗ ХУСУСИЯТИГА ВА АФЗАЛЛИГИГА ЭГА. ТЎҒРИ ТАНЛАНГАН ЮВИШ ВОСИТАСИ КИР ЮВИШДЕК ОҒИР МЕҲНАТ ЖАРАЁНИНИ АНЧА ЕНГИЛЛАШТИРАДИ, УНИ ТЕЗ, АРЗОН ВА СИФАТЛИ БАЖАРИШ ИМКОНИЯТИНИ БЕРАДИ...

Шифобахш ўсимликларнинг экстрактлари қўшилган кўпирувчан ювиш воситалари чарчоқни ёзади ва киши кайфиятини кўтаради.

«Диона» — кўпирувчан ювиш воситаси ванна қабул қилиш ва сочни ювиш учун мўлжалланган. Таркибида женьшен илдизи эритмаси бор. Кишига ёшартирувчан, организмга ҳузурбахш таъсир кўрсатади.

«Аралия» — кўпирувчан ювуш воситаси бўлиб, таркибида шифобахш аралия эритмаси бор. Мўл кўпик ҳосил қилади, кишига руҳиятни кўтарувчан таъсир кўрсатади.

«Селена» — таркибига дастарбош, етимак экстрактлари, қарағайнинг игна барглари мойи қўшилган «Селена» кўпирувчан ювиш воситаси бўлиб, ажойиб тетиклаштирувчи ва ором берувчи хоссага эга.

ВНИИХИМПРОЕКТ.

ММПКТР реклама агентлиги.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА
3 сентябрь соат 19.30 да

19-МАВСУМ ОЧИЛАДИ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ:

3,13 сентябрда ҲАМЗА асари «МАЙСАРАНИНГ ИШИ»
4, 9 сентябрда А. МУХТОР асари «ЗАР ҚАДРИ...»
5 сентябрда А. ГЕЛЬМАН асари «ЗИНУЛЯ»
6 сентябрда ТЎРА МИРЗО асари «САРАТОНДАГИ ИЗҒИРИН»
7 ва 14 сентябрда С. ВАННУС асари «ТОМОША»...
10 сентябрда Л. ГЕРЧИКОВ, А. МИРОШНИЧЕНКО асари «ШАЙТОН ФАРИШТАЛАРИ»
11 сентябрда ИСФАНДИЁР асари «ОТАСИНИНГ ҚИЗИ»
12 сентябрда М. ВОРФОЛОМЕВ асари. «ГУНОҲКОР АВЛИЁ»

Спектакллар соат 19.30 да, кундузги спектакллар эса соат 12.00 да бошланади.
Касса ҳар куни соат 16.00 дан, якшанба кунлари эса 10.00 дан ишлайди.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Справкалар олиш учун телефон 44-56-52.

«Юбилей» марказий спорт залида
19—28 сентябрь кунлари

МОСКВА ДАВЛАТ МУЗ УСТИДА БАЛЕТИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

Жаҳон, Европа ва Олимпиада чемпиони, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери Марина ЧЕРКАСОВА
РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар Владимир ЛУЗИН ва Зофяр ШОКИРОВ
уч марта СССР чемпиони Людмила БАКУНИНА
икки марта СССР чемпиони, Европа биринчилигининг бронза медали совриндори ТАТЬЯНА ВОЙТЮК ва бошқалар қатнашадилар.

Постановкачи—СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотининг лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Михаил ГОДЕНКО.

Бош дирижёр — Иосиф ПИЧХАДЗЕ.

ТОМОШАЛАР — 19, 22, 23, 24, 25, 26 сентябрь соат 20.00 да 20, 21, 27, 28 сентябрь соат 17.00 ва 20.00 да бошланади.

Билетлар «ЮБИЛЕЙ» Марказий спорт зали ва «Ўзбекконцерт» кассаларида сотилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ҳисоблаш марказли кибернетика институти коллективи лаборатория мудири, техника фанлари кандидати Х. В. Тўрахоновга отаси

Абдувоҳид ТУРАХОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўқитувчи» нашриёти коллективи химия ва биология адабиётлари редакцияси ходими Ё. Ёқубовага онаси

Қория БОБОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 3/IX да Фидойилар, 4/IX да Бир актли балетлар, 5/IX да Оловли фаришта.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/IX да Келинлар қўзғолони, 5/IX да Курорт.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5/IX да Паранжи сирлари.

Тинглангг, томоша қилинг — 3 СЕНТЯБРЬ, ЧОРШАНБА

ТВ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Қўзғолон тарихи». Бадиий фильм. 4-серия. 10.55 — «Саёҳатчилар клуби». 11.55 — Ҳужжатли фильм. 12.25 — Концерт. 13.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.30 — «Сиёвуш ҳақида қисса». Бадиий фильм. 2-серия. 17.10 — «Дастхат». Адабий викторина. 18.40 — «Ҳаракат хавфсизлиги учун». 18.45 — «Сиз яратган боғ». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Мультфильм. 19.40 — «Дунё ва ёшлар». 20.25 — «Қўзғолон тарихи». Бадиий фильм, 5-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Спорт гимнастикаси. Жаҳон кубоги. 22.35 — Театр шарҳи. 23.50 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Жамиятшунослик. 10.05 — Немис тили. 11.05 — Астрономия. 11.35 — Умумий биология. 12.05 — «Ота-оналар куни — шанба». 13.10 — Ўқитувчи экрани. 14.10 — «Бил ва уддала». 14.40 — Тарих. 15.10 — Илмий-оммабоп фильм. 15.30 — А. Гайдарнинг ҳаёти ва китоблари. 16.15 — Янгиликлар. 16.20 — Ҳужжатли фильм. 17.20 — «Капитан ва унинг қайлиғи». Бадиий фильм. 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — «Қишлоқ янгиликлари». 19.50 — Реклама. 20.00 — Футбол. «Қайрат» — «Динамо» (К.) 20.45 — «Хайрли тун кичкинтойлар!». 21.00 — Волейбол. Жаҳон чемпионати. 21.30 — «Время». 22.05 — «Кузда онам томон олиб борадиган йўл». Бадиий фильм. 22.45 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Ижод ва изланиш». 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ёшлик». 18.45 — «Киносаёҳатчилар альманахи». 19.00 — «Чорвадор». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Инсон ва қонун». 20.15 — Катталар учун мультфильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Жўрабек Набиев концерти. 21.30 «Время». 22.05 — «Магистраль». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 18.40 — Москва-II. 18.10 — «Пионер телетайпи». 18.20 — Телефильм. 18.50 — Ритмик гимнастика. 19.10 — «Хўроз». Кинокомедия. 20.30 — Фильм-концерт. 21.00 — Телефильм. 21.30 — «Время».

Р

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Бизга мактуб йўллабсиз». 9.30 — «Мактаб, оила, тарбия». 10.15 — Лирик тароналар. 12.10 — «Узбекистан индустриальный». 13.00 — «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Бугун китобчам байрами». 18.15 — Арфа ижроси учун пьесалар. 18.30 — «Ўзбекистон бинокори». 19.25 — «Ҳамза». Увертюра. 19.40 — «Миллионлар ленинча университети». 20.50 — «Шеърият кечаси». 21.10 — «Қишлоқ оқшомлари». 22.30 — Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт. 23.30 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-54-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.